[1]

E Dit is eē schoon en
de suuerlijc boecrkē/inhoudēde veel scoone cōstige referei
nē/vol scrifturē eñ doctrinē/vā diueerscē materie/ na wt
wisen der regelē/als hier int register na volgē/ seer wel ge
maect vander eersame eñ ingeniose maecht/Anna Gijnd
subtilic en reto rijckelic/refu:
terēde ind wa racht ichz alle
dese doligē eñ grote abus yē
comende wt de vmale dijde in
terice secte. De welcke niet al
leene vā allen doctorē en vm
uerñ teytē mer ooc vāder key
serlijcke maie steyt rechtuer
delijc gecōdem neert is. ✠

[2]

Register.

¶ Inden eersten een scoon lof tot christū Jesum/
eñ sijnder gebenedider moeder Mariam
Waer af den regel is.

i Lof altijt Jhesu ende Marie.
Noch een scoon lof van Maria die moeder gods
Waer af den regel is
ij Die troost aen v soect die sal troost vinden
Hier na volgen de regelen vanden refereynen
iij Elc wye sijns selfs hof wildi dōcruyt v̄driuē
iiij Elc sie voor hē wāt sulc voor wij venij scickē
v Tprijst al dē rumē wech weert mā of wijf is
vi Wildi dē boō kennē merct wel sijn vruchtē.
vij Gehoorsaemheit is beter dan offerhande
viij De waerheyt sal onuerwonnen bliuen

ix Moepde hē elck int ſine dat ware hē tbeſte
x Die bi ſerpentē gaet crijcht vandē venijne
xi Die ſonder ſonde is werp den eerſten ſteen
xij Tſal noch eens beterē alſt god ſal gelieuen
xiij Prieſters ſijn ooc menſchen als ander lien
xiiij Galade op den A b c Ic.
xv Dit coēt meeſt al tſamē wt luthers doctrine
xvi Hier om groept de dwalinge alle dage
xvij Tſijn eertſte duuels die de menſchen quellen
xviij Wat geeſt eeſt die de lutherianē regeert
xix Nopt arger dan luther en was geuonden
xx Soſijn dees woorden te vgeeſs geſproken
xxi Luthers liefte is van gods liefte verre
xxij Dit ſijn de miraculen die luther doet
xxiij Werdē meeſt prophetiē ijn bruic volbracht

[4]

Artificiael geesten die na conste haect
Niet en ist gemaect/dā wt rechť trouwē sterck
Neēt hier aē gemerc/op dz ghi die iōste/smaect
Al esser yet misraect/peinst tis al vrouwē werc

Bequame sinnen onder correctie reene
Ic mi stelle mach wijsheit in mi v̄meert sijn
In consten kenne ic mijn perfectie cleene
Noch leerkint dus meesters moetē geeert sijn
Deer geerne wil ic vā constenaers geleert sijn.

Liefte totter waerheyt om sgeloofs v̄stercken
Heeft mi sonder verdriet wt ionsten doē werckē

O Sinnen/memorie/verstant eñ cracht
Wilt hier nv baren v wterste macht — Psal.c.l.
Om louē den genē dye ons heeft gewracht — Psal.c.xx.
Met sijnder moedere — Gene.i.
Die ons heeft gebaert dalder salichste dracht — Luce.ij.
Daer so menich mēsce na hadde ghewacht
Geroepen/gecreten/beyde dach eñ nacht
Dits nv ons broedere — Psal.xl.
Ons leydsman/ons verlosser/ons behondere — Roma.viij.
Ons voedere/een leeraer/bereet om leeren
Die sijn leeringe volcht wert lācx so vroedere
Noyt geē ver woedere dan die van hem keeren — Esaie.xlvij.
Dus laet ons hē louen als heere der heeren — prouer.viij.
Sijn eere vermeeren met herten blije
Al hebben wi misdaen laet ons niet verseeren — Psal.xxxiij.
Maer seggen hem teeren tis noch te tije

[6]

Lof altijt Jhesu ende marie

Lof kint en moedere/als scriften orcönden
Psal. lxx. Lof moeten v spreken/alle monden
Roma. xv. Tot uwen sone/is elckerlijc verbonden
Roma. iij. Groote ende cleene
Lof moedere/v weerde/en is niet om gronden
Lof kint/die t verloren scaepken hebt vonden
Luce. xv. Dwelc ghi gewasscen hebt/van sinen sonden
Apocalipsis. i. In v bloet reene
Collo. I. Wi hadden misdaen/ghi paeydet alleene
Voor ons gemeene/door v bitter doot
Psal. xciij. Lof kint en moedere/onsen troost in weene
Ooc anders geene/inder meester noot
Lof spise der sielen/lof hemels broot
Lof mondeken root/lof ic v belijc

Ghi sijt onsen hals/ en christus ons hoot — Bernart
Tserpent voor v vloot/ de veninege prije — Gene. iij.
Lof altijt Jhesu ende marie

Lof roose van hierico/ aent cruce bloeyende — Eccle. xxiiij.
Lof maria goutbloeme/ in duechden groeyende — zacha. iij.
Fonteyne dontfermhertichept/ vloeyende
Elcken mensche bereet
Lof kint en moedere/ sijt tonswaert spoeyende
De tacxkens van onduechden/ sijt af snoeyende
Ons sceepken ter rechter hauenen roeyende
Duer lief en duer leet
O dauid victorieus/ die golias wreet — i. regum. xvij
Sijn hooft af sneet/ wilt ons beraden
Ghi hebt aen getogen/ ons menscelijc cleet — Johan. i.
Dom v liefte bleet/ en wilt ons nyet versmaden — Epye. ij.

[8]

Maria staet ooc v dienaers in staden
Moeder der ghenaden/sidi ghÿe.
Wi ballingen belast/helpt ons ontladen
Van alle quaden/ons v kint beurÿe
Lof altÿt Jhesu ende marie

Joan.viij. Lof licht der werelt/gesontmaker/vercoren
Lof reyn vyolette/roose sonder doren
Luce.i. V louen oock alle/deuote doctoren
Gouen alle vrouwen
Voor v vreesen en beuen/de helsche moren
Luce.ij. Duer v vrucht/hebben si den roof verloren
Dye si wel vÿf duysent/iaren te voren
Hadden ghehouwen
Lof kint lof moedere die in v betrouwen
Twert hē wel vergouwē/ghy vrÿtse vā trueren

Die v eere beletten/moetmen verspouwen
Hem mach wel grouwē/eer si steruen besueren
O maria v prijsen alle scriftueren
Helpt ons gedueren/vroom inden strije
Die tuwer eeren dit lof sullen rueren
Ons woort wilt vuerē/voor de personen drije
Lof altijt Jhesu ende marie

Lof prince inder hoochster/iubilatien
Schoon suuer princesse/crijcht ons veel gratien
Op dat v lof/alle christen natien
Neerstich betoghen
De weerelt is al omme vol turbatien
Vol erruers/vol tweedrachts/en arguatien
Die goede die lijden/so veel temptatien
Slaet op ons voghen

[10]

Tes ons scult/heeft ons de viant bedrogen
Waen heeft ons gelogen/en ons selfs behagen
Reyn moed wiēs borstkēs/christus heeft gesogē
Siet op ons doghen/aenhoort ons claghen
Aen uwen lieuen sone verbidt de plagen
Nu in onsen dagen op dat duecht bedie
Neemt de scapen waer/wilt woluen veriaghen
Als si ons belagen met haer der fantasie
Lof altijt Jhesu ende marie

Refereyn:

ih.reg.xxv. O Sterre der zee alder claerst van lichte
Abigail die dauids gramscap swichte
Minen simpelen lof die ic hier dichte
Gene.xxix Neemt doch in dancke
Scohon rachel edel reyn dauids nichte

Wilt op ons slaen v minlijc ghesichte Mat.i.
Bescermt ons slichte van sviants schichte
Wi arme crancke
Euen kinderen roepen met grooten geiancke
Reyn lichaem bewaert van sondigen stancke
Ghi hebt ghedraghen
De druuē wiens wijn alder soetste van drancke Gene.xl
Pharao versoende/o vruchtbaer rancke
Aenhoort ons claghen
Cedrus die de helsce slangen rondt veriagen
Ghi verbidt de plagen die in onsen dagen
V kint soude opter werelt sinden
Dus seggic stou telic sonder versaghen
Die troost aen v soect die sal troost vinden

Lof zoning hiuue hester ons aduocate Hester.vij.

[12]

Die anders seyt te rechte ic hate
Ghi helpter vele wten sondigen state
Met uwen ghebeden
Ghi toont v borsten inde hemelsche strate
Uwen lieuen kinde vroech eñ late
O soete granate/bouen honich rate
Dorpen en steden
Sijn door v verlost/in tiden voorleden
Verwerft ooc nv/opten dach van heden
Vrede den lande
ii.reg.xxiij. Cisterne/daer drie stercke om streden
Gene.iij. Tserpents hooft hebdi/met voeten getreden
Exodi.iij. Wijse van verstande
Canti.iiij. Moyses doren/die sonder verbranden brande
Bemuerde warande/bewaert voor schande
Dwaes waren si die v niet waerdich kinden

Voor v eere sette ic ic mijn lijf te pande
Die troost aen v soect die sal troost vinden

Reyn balsem/gaerde/wellustich pryeel — Eccle.xxiiij.
Uwen roke/gaet bouen balsem/en caneel — Canti.iiij.
Salomons paleys onwinnelijc casteel
Bloemken sonder bleyne — Gene.iij.
Eua bracht de doot/dat bitter morceel — Mathei.i.
Maria bracht dleuen/het beste deel
Dat costelijc iuweel/gods sone gehee'
Voor ons alle ghemeyne — Roma.i.
Dwoort/wert vleesch in v/goods de[illegible]ne cleyne — Eze.xliiij.
Ezechiels poorte/gesegelde fonteyn[illegible] — Canti.iiij.
Spieghel onbesmet — Gene.xxvij.
Velt volbloemen/heel effen en pley[illegible]e — Eccle.xxiiij.
dar/palme cypresse mageleyne

[14]

Op lybano gheset

Exodi.xxxiij. Lof tafel daer den vinger gods in screef de wet
Die veere belet hoe grooten cadet
Si werden geplaecht die hē des onderwinden
Maer v dienaers beterms ghi voor swiants net
Die troost aen v voet die sal troost vinden

Deut.vij. Exodi iij. Judicum. vi. Lofriuiere/daer honich/eñ melc wt vloepde
Heilige eerde/daer mopses/op trat/ontschoept
Gedeons vlies/met hemelsen/dauwe/bespoelt
Gods sone op v loech
Stock daer si op rusten/die syn vermoept
Lepdtsteerre/daer menich/creepken/na roept

Numer.xvij. Aarons roede/gegroept/vruchtbaer ghebloept
Sonder mensch oft ploech

Numer.xxiij. Wage/daermens hemelsce/gout in woech

Roede/die den hertoghe/van moab sloech — Psal.xii.
De heere der heeren — Iudicum.iiij.
Heeft sijn tabernacule geheylicht seer vroech — d.v.
Wijse delbora/men can v niet ghenoech
Te vollen gheeeren
Hemel en eerde/moeten v lof vermeeren — Esaie.xi.
Gheerde sonder weeren/so scriften leeren
Tot uwen loue/wil ic mi verbinden
Wilt v minlic/aenscijn/van mi niet keeren
Die troost aen v soect die sal troost vinden

Moederlijcke maecht/aensiet/ons oogē wrijuē — Esaie.vij
Troost doch v kinderkens/sonder beluuen
Duue/gdibracht ons/dat tacxken van oliuen — Gene.viij.
Des hebt eewighen prijs
Sichoon rebecca/wie sal/v lof volscriuen

[16]

Gene. xxiiij. Arca noe/diemen ongescint sach drijuen
Gene. vij. Doen mans en wiuē/verdrōckē moesten bliuen
Na scriftuerlijck bewijs
Noyt mensch/so veruroſen/int sondich ijs
Die troost aen v sochte/hoe out/hoe grijs
Hi creech ghenade.
Van uwen lieuen sone/dits mijn auijs
Jherusalem/gods stadt/eertsch paradijs
Godlijcke schapprade
Tresorye/camer vanden hooghen rade
Roma. i. Soete sucade/van dauids sade
Bidt uwen kinde/voor ons arme blinden
Dat wi muegen geraken/ten rechten pade
Die troost aen v soect die sal troost vinden

Lof claren hemel/sonder wolcken oft swercken

Die dmanna/regende: dat ons mach stercken — Exodi.xvi.
Naer v riepen/coninghen/en patriarcken — Luce.viij.
En oock propheten
Ghi sijt den hals/in dlichaem der kercken
Daer gracie door vloeydt/so elck mach mercken
Onder vvlercken/schuylen/leecke en clercken
Doctoren poeten
Dinghelen/en souden/v weerde/niet meten
Troon/daer coninc salomon in heeft geseten — ij.para.ix.
Thelsche serpent — Gene.iij.
En heeft v noyt vore/noch na gebeten
Sonder erfsonde ontfaen/door gods secretē
Maghet excellent
V vrucht beroofde/dat helsche conuent — Ozee.xiij
Gods liefste present/hem altijt ontrent
Ghi rust nv soetelijc/op uwen ghe minden

[18]

Mat.i. Svaders bruyt/soōs moeder/tsheylich geests instru
Die troost aē v soect die sal troost vindē (mēt

Esaie.xxiiij. Lof roose/van hierico/wijde ontploken
Ouen/daer drie personen tvier in stoken
In wien de heilige geest heeft willen coken
Dleuende broot
Joan.vi. Maria/uwen nardus/heeft so geroken
Canti.i. Dat den hemel ontsloot/die stont geloken
Boec sonder croken/ghi hebt gewroken
Alder vroukens noot
Gen e.iii. Adam adt de vrucht/die hem eua boot
Waer duer si ons brachten/in deewige doot
Ghi bracht ons ten peyse
Hebre.ix. Arca/binnen/en buten/heel gulden root
Judith.xiij Judith/die holoferni/af sloecht syn hoot

Tuwaert ick deyse
V dienaers comen/ten hoochsten paleyse
Ten helscen forneyse/leydt der ketters reyse
Die v blameren en so haer leuen inden
En sullen hen niet verbranden aen de heyse
Die troost aen v soect die sal troost vinden

Alder scoonste princesse/wilt ons verhoren Canti.iiij.
Natuerlijc/van adams stamme geboren
Noyt besmet als de roose/groeyt biden doren Canti.ij.
Al dinghelen singhen
Bouen uwen lof/inde hoochste choren
Ingelsce vrouwe/ghi vondt dat was verloren Luce.i.
Iuechdelijc thoren/wit van yuoren Canti.vi.
Niet om bedwinghen Canti.vij.
Sterc slot/daer dusentich scilden wt hingen

[20]

Canti.iiij. Salomons bedde dair tsestich stercke om gingē
Exodi.xxv Gouden candelare
Mans/ vrouwen/ maechden / en iongelinghen
ij.regum.vi. Wilt als dauid de noot/ voor darcke springen;
Clinct der herpen snare
Princesse getroont/ inde hemelsce scare
Apo.xij. Bidt voor den sondare/ gods weertste care
Bedwingt den helscen leeu/ die ons wilt v̄slindē
Ick derf wel segghen/ int openbare
Die troost aen v soect die sal troost vinden

¶ Een ander.

O Vyandelijc saet hoe werdy gesaeyt/ nv
mat.xiij. Hoe gaet de werelt aldus verdraeyt/ nv
Dat elc begrijpt/ eens anders ghebreken

Met achterclap te hoorē/is elc gepaept nv
Opten geestelikē staet/sulc weerlijc craept nv
En laten hem seluen heel onbekeken
De balcken die in haer ooghen steken
Niet merckende ia achtende niet een haer Mat.vij.
En willen al van anderen spreken
Recht oft si waren heel suuer ende claer
Eens anders gebreken en dochtē ōs niet swaer
Waert dat wi wel wilden ons seluen doorwien
Wi vondē genoech houdic en tes ooc waer
Want tgebrec en is nergens dā onder de lien Prou.xx.
In geestelic in weerlic veel sonden gheschien Esaie.i.
In cooplien in ambachters in mans in wiuen
Elc beter een hooft gods gramscap sal vlien
En doet na tgene dat ic v sal bedien
Elc wie sijns selfs hof wildi doncruyt verdriuen

[22]

Hoe mach eenich mẽsce so dwaes gesint/sijn
Eñ in sijn herte so seere verblint/sijn
Dat hi der oordeelen eens anders werken
Gaet den heere die alle saken bekint/sijn
Oordelen wildi van hem bemint/sijn
Eñ doet ghi selue wel god sal v sterken
Wat baet ons de duecht van papen oft clercken
Eest dat wi lepden een sondich leuen
God en sal ons niet vragen dits goet om mercke
Wat heeft paus cardinael bisscop bedreuen
Elc moet voor hem seluen antwoorde geuen
Van al sijn woorden wercken eñ gedachten
Grondeerden si ditte si mochten wel beuen
Die nv haer prelaten voor niet en achten
Met luegenen valscelijc bi dagen bi nachten
Haer eere beroouen duer clappen duer screuen

Roma.xiij
Hebr.iij.
Ezechie.viij
Roma.xiij

Eñ de principaelste van desen geslachten
Hem seluen qualijc van sonden wachten
Elc wie sijns selfs hof wildi doncruyt verdrijuen

Ouer valsce prophetē/het volc bedrogen/es
Machomets duue/weer wt geulogen/es
Onder tscijn van duechden/veel valschedē sculē
Preect yemāt de waerhz/mē seyt dat gelogen es i.timo.iij.
Met soeten venijne/datter menich getogen/es
Dies de kinder/op haren vader muylen.
Meest elc ongehoorsaē/sinē tuyl wil tuylen
Dus machmē wel vreesen/voor meerder plage
Dorgelen der kercken/discoordelijc huylen
De waerheyt steect men/heel achter tscrage
Tquaet cruyt groeyt meer/van/daghe te daghe
Want achterclap/eer nemen/en sijn geen sondē

[24]

Al en waerder geen god/welc ic beclage
So sijn nv der menschen/tongen ontbonden
Haer ouerste versmadende/duer nieuwe vondē
Op dat si haer dwalinge/mochten verstiuen
Certeyn aēsagē/si haer eyghen gronden
Si vonden hem seluen/vol sondiger wonden
Elc wie zijs selfs hof wildi doncruyt verdriuen

Roma.xiij
Titum.iij
i.timo.vi.
ij.para.xix
Hebre.xiij
Johan.xxi.
i.petri.ij.

Met rechte sal elc/sijn ouerste eeren
Om datse staen/inde plaetse ons heeren
En god heeft henlien/ons sielen beuolen
Aenhoort doch neerstich/sinte peeters leeren
Onderhoort v ouerste/wilt duecht vermeeren
Niet alleen die goet sijn/maer die somtijts dolen
Aenmerckēde hoe swaerlic/dz Chā heeft bequolē

Gene.ix.

Die sijns vaders scamelhz/niet en woude deckē

Men vinter noch vele/twaer beter verholen
Die met haren vader/ſpotten en ghecken
Hỹn eere verminderen/hem ſcande verwecken
Ja veel quaets verlieren/meer dan ſi weten
En haer eygen ſiele/vol leeliker plecken
Ay laten die hebben ſi heel vergeten
Twaer hem saliger/dat ſi haer ſcult afqueten
En lieren de prelaten/prelaten bliuen
Dan dat ſi hem te oordeelen vermeten
Houeerdelỹc dubbende in gods secreten
Elc wie ſỹns selfs hof wildi doncrupt verdriuen Roma.xi.

Deince die selue meeſt/vol sonden crielen
En dagelicx vermooden/haer eygen sielen
Die willen nv/eens anders doot beweenen
Menlagen ſi/hoe dic wil ſi selver vielen

[26]

Hi en ſouden voorwaer/dus niet vermielen
Den geeſtelijken ſtaet/ic ſout wel meenen
Hiere.v. Maer haer hertē/ſijn herder verhert dan ſteenē
Pſal.c.viij: Als ſviants kinderen/duer haet eñ ſpijt
Willende op elckerlijcken beenen
Vergetende eplacen haers ſelfs profijt
Die eenen anderē begrijpt dats een ypocrijt
En ſijn epgen vlecken niet wt en wil wuuen
Mat.vij: Een pegelijc trec wte ſijn ſondich habijt
Roma.xiij. Socomt ghi ten oordeele ſonder verwijt
Elc wie ſijns ſelfs hof wildi doncrupt verdrijuen

Een ander. (vroet

WAt ſals gewerdē/wie mochts mi maken
Douerdēckē ſherte/in vreeſen hakē doet
Aenſiende de dagen/die nv voor oogen/ſijn

Waer ōme een mēſce/ſeer neerſtich wakē moet Ephe.d.
Om te vliene tvenijn/dat ſchijnt int ſmaken/ſoet
Dwelc mē ſtropt/waer duer veel mēſcē bedrogē
En vandē wege/der waerhept getogē ſijn (zij Roma.xvi.
Duer bedriegelijcke geeſtē/dye connen vlepden
Men heetſe heplich mer tſchijnt zelogen/ſijn
Mits datſe ſeer ſcaeplijc na haer vermogen/ſijn
Der hepliger kerckē elck macht wel beſcrepden
Haer ſubtijl netten ſi al omme ſpiepden
Waer duer veel ſielen int helſche gepijn/ſincken
Onnoſel ſcaepkens wacht v van deſer wepden
Elc ſie voor hē wāt ſulc voor wijn venijn ſcinckē.

Men mach alle geeſten/niet licht betrouwē/nv Johan.iiij
Want ſulck can hē wel/ootmoedich houwen/nv Eccle.xix.
Die inwendich/vol houeerdien/geſtrect es

[28] Mat.vij. Legt merct wie ghi sijt/weer mās of vrouwē/nv
Aen valsche prophetē/dye wonder brouwen/nv
Onder eens lams vlies/wel een wolf bedect/es
Elc vogel singt/na dat hi gebect es
Versmadende tgebot/der heyliger kercken
Om achterclap te sprekē/meest elck verwect es
Hoe deerlijc haer siele/daer duere beplect es
Si bliuen hertneckich/sijnt leecke oft clerckē
Willēde daer duere/haer quade secte versterckē
Haer boose werckē/voor gods aenscijn/stincken
Aen de discipulen/wilt den meester mercken
Elc sie voor hē wāt sulc voor wijn venijn scinckē.

Esaie.xlij. Meest elc is verblint/ons nakē plagē/swaer
Men siet de menscen/schier nergēs vragē/naer
Men spot metten sancten/van gode vercorē

Die christum sijn cruce/hielpē dragē/maer Gala.6.
Waer sommiger menschen/gewagen/waer
Dye souden meest al sijn/verdoemt en verloren
En so menich hondert/hepliger doctoren
Die waren vervult/vanden hepligen geeste
Die de kercke verlichten/hier te voren
Eer dese nieu leeraer/opt was geboren
Waer af men nv maect/dees groote feeste
Elc schoudees dwalinge/leeft npet als een beeste
Sijt gehoorsaē/en wilt om dlaetste termijn/dickē
Wacht v voor thedroch/minste ende meeste
Elc sie voor hē wāt sulc voor wijn venijn/schinckē Hebre.xiij.

Wee hem die opt dit oncruyt/gesaept/heeft Mat.xviij
Onder schijn vā duechdē/tvenijn gespraept heeft Math.xiij
Dwelc laten veel menschen/heeft brocht in dolē

[30]

Om dat hi flatterēde/wat nieus/gecraeyt heeft
Dat sommigē so soete/in dooren gewaeyt heeft
Waer duere hi heeft/haer herte gestolen
Wāt hoe swaerlic/dat hēlieden wert beuolen
Si en willens niet laten/dat merctmen bloot
Tmocht noch wel swaerlijc/werden bequolen
Vandē genē diet brout/twaer beter verholen
Ic meyn noch niet en leyt/den laetsten cloot
Tsal god noch verdrietē/tquaet wert te groot
Si doen de onnosele/galle/voor wijn/drincken
Vliet de flatteerders/en vreest/haren poot
Elc sie voor hē wāt sulc voor wijn venijn scinckē.

Prinche.

hessa.ij. Blijft vaste int gelooue/sonder respijt/ghi
orin.xvi. Vander heyliger kercken v comt iolijt bi
Timo.ij. Wilt scouwen/alle twistmakende natien

Die geueynsdelic spelen/den ypocrijt/tsij
Die hem scuylt onder tgheestelijc habijt/vrij Titum.iij
Waer duer de werelt/is vol turbatien
Laet v niet verleyden/duer haer temptatien
Al willen sijt met scriftueren/verschoonen
En wilt niet achten/haer arguatien
Den geest des heeren/met sijnder gratien
En rust certeyn niet/op sulcken persoonen
Die discoort verwecken/en laet v niet hoonen Jacobi.iij
Al scijnt haer leere/claer als den robijn/blinckē
Dyet wel aensage/tslacht der gegaetter boonē
Elc sie voor hē wāt sulc voor wijn venijn scinckē.

Refereyn.

O Scepper almachtich v ogen neerstaē wilt
De dwalende scapen in gratiē ontfaē/wilt

[32]

Gene. viij.

Hhnde vanden rechten weghe/geweken
Want elc nv shn epgen weghen gaen/wilc
En op shns selfs goet duncken heel staen/wilc
De gene versmaen wilc/die hem anders prieken
Om dat haer vleesch/vol alder ghebreken
Tot alder wellusticheit/is gheneghen
Ho prisen si/die na haer sinlicheyt spreken
Met loosen treken/wyselende nieu weghen
Oft god gaue datse som hadden geswegen
Door wien beroert/dit quaet/valsch bedryf is
Hebbende bedriechlic/veel menschen gecreghē
Die met hem houden/want al septmer cleghen
Tpryst al den rupmen wech weert mā oft wyfis
(hadde
Waert dat sulc dē wech/veel nauwer gemaert
Ny dā voormaels/de sondē meer gelaert/hadde

Preecte hi den menschen een strangher leuen
Letter yemant/na sijn/leere gehaect/hadde
Aen spotten aen ghecken/hy wel geraect hadde
Elc hem versaect/hadde veriaecht verdreuen
Maer want hi de tuegel/so lanc wilt geuen
Daer mede heeft hi/tsimpel volc bedrogen
Wijsmakende/dat alle gheleerde sneuen
Des hi wert verheuen/en op ghetogen
Vanden gheuen dye hebben/tvenijn gesoghen
So dat om hem/al omme gekijf es
Dus vinde ic/voorwaer/en twaer beter gelogē
Men derfs niet vragen/men sieget voor oghen
Tprijst al den ruymē wech weert man of wijf es

Niet vasten/niet biechtē/dit hoortmē prisen nv
Douerste niet vreesen/doet veriolijsen nv

[34]

Dit dunct dē menscen/een volle vloet sijn
En die seluer den rechten/wech soudē wisen/nv
Som na nieu wegen/ode loopen en bijsen/nv
Hē machs afgrijsen/nv/die vā hertē goet sijn
Elc leec mēsch wilt nv/der scrifturen vroet/sijn
T sijn nv al doctoren/en doctorinnen
In woorden in wercken/si so onbehoet sijn
Si scinen verwoet/sijn/oft buten haer sinnen
Wildense dus den wech/des heeren beminnen
Hoe wel dat wandelen/wat hert en stijf/es
So mochtē si hier na/sijn rijcke gewinnen
Psal. xvi. Maer laten neen/die en wilt niemant kinnen
T prijst al den ruymē wech weert man of wijf es

Gala. v. Gods vriēdē hē/van wellustе besneden hebben
He. xx. iiij. Onder sijn baniere/vroom gestreden/hebben

Si en hebben geen ruyme wegen vercoren Luce.xiii
Want si gewaect geuast en gebeden/hebben ij.corin.xi.
Van quaden menscen veruolch geledē/hebben Hebre.xi.
Scerp bereden hebben den ezel met sporen i.corin.ix.
Naer desen wech/nv weynich menscen horen
Maer volgen den genen/diese dwalēde leyt Apoc.xiiij.
Versmadende/martelaers en confessoren
Elc vreese goods torē/tsal noch werden bescreyt
Hier oft hier namaels/dus niet lāge en beyt
Keert weder te wijle die siele in dlijf/es
Maer dnecken is so subtijl gespreyt
Datter meest al in blyft eñ niet wt en sceyt
Tprijst al dē ruymē wech weert man oft wijf es.

Prinche
Christus/hier strange/wegen passerende/was i petri.ij

[36]

Sapi.xiiij. God die hemel eneerde regerende/was
Luce.xxiij. Hinc voor ons scandelijc/naect eñ bloot
Philip.ij. Dye heere hem om den knecht vernerẽde/was
Wie leeft die dit te dege gronderende/was
Oft exalterende was syn ootmoet groot
Volcht hem na/hi eest die den hemel ontsloot
Ephe.v. Sijn bloedige voetstappen/wilt altijt aẽmerkẽ
Psal.xlv. Soect geen nieu leydslien loopt in sinen scoot
Hebben wi wederstoot/hi sal ons verstercken
Bliuen wi goey kinderẽ der heyligher kercken
Maer daer is gebrec dus mijn mocijf es
Meest elc valt rebel synt leecke oft clercken
Als wi wel aensien der menscen wercken
Tprijst al den ruymẽ wech weert man of wijf es

Een ander

Indē mey veel boomē/scoō int bloeyē/staē
Sō goet som quaet/elc wils hē moeyē/saē
Taē merckene/op dz ghi tquaet/muecht scouwē
Nochtan en canmen daer/niet wel beuroeyē/aē
Wat vruchtē daer namaels/aē sullē groeyē/gaē
Wantmē mach de bloemē/niet altijt betrouwē
Al scinen si bequame/voor mans en vrouwen
In haer aensi en maect/elckerlijc iolijt
Die vrucht is somtijts/suer bitter int knouwen
Rottich wormachtich/seer quaet om houwen
Vandē scoonē bloemē/coēt somtijts clein profijt
Maer goede vruchten/versaden den appetijt
De bloemen vergaen wel/door quade luchten
Die scoon bloeyt sonder vrucht/dats eē ypocrijt
De wolf scuylt dic wil/onder eens lams habijt
Wilt dē boom kennē merct wel sijn vruchten

[38]

Experientie/hier af tverstant/gheeft
Mat iij. Menigē ōuruchtbarē boō/mē v̇brant/heeft
Al heeft hi nochtans/scoon bloemen gedraghen
Luther Aensiet den boom/die in zassen lant/leeft
Sijn vruchten sijn quaet/dus voor sijn hāt/beeft
Want veel sielen brēct hi/in deewich plagen
Hi geeft doot lic venijn/ic derft wel gewagen
Al scijnen sijn bloemen sijn bladeren scoone
Wellustich/gemaclijc/na svleeschs behagen
Men macht aenmercken/mē derfs niet vragen
Mat.vij. Wat profijt de siele/daer af crijcht te loone
Waer dē boō goet/nyemant hē seluen en hoone
De vrucht waer ooc goet/mer neē ic sout duchtē
Een goey vrucht spant/voor gode de croone
Dus rade ic v voor tbeste/elcken persoone
Wildi den boom kennē merct wel sijn vruchten

Wt eenē goedē boō/goede vruchtē spruten/wy Mathei.vij.
Wten quaden quade/dit dunct wel sluten/my
Wat boom is Luther/elck macht hier wt weten
Aensiet sijn vruchten/seer weynich sluten/si
Door sijn valsce leere/in kerstērijc muten/wy
Want broederlijcke minne/is heel vergeten
Wee hem die hebben/aen dese vrucht ghebeten
Den quaden boom/sal noch werden gheuelt Mathei.iij.
Alst god gelieft/daer neder gesmeten
Heeft hi hem in vruchtē/dan qualic gequeten
Wert geworpen int vier/ond swants gewelt
Steyt vā hem in tijts/die daer aen sijt gehelt
En wilt doch mercken/syn valsce cluchten
Alsidi roekeloos/wilt/oft ongescelt
Hoort doch na dwoort/dat van mi wert ghespelt
Wildi den boom kennē merct wel sijn vruchten Mathei.vij.

[40]

Hoe salmē den boom doch connē geprisen goet
Wiēs vrucht elc duechdelic herte afgrijsen/ doet
Mi wondert dat yemant loseere verblint/es
Maer laten het duncket dē zōmigen wisen/goet
Dwelc tsimpel volc/wten wege bijsen/doet
Dat duer de geleerde verkeerde gescint/es
Laet v niet verleyden/maer elc wijs ghesint/es
Ephe.v. Den boom is quaet/ghi moget aenscouwē claer
Luegenen/achterclap/nv seere gemint/es
Tkint tsegen dē vader/de vader/tseghē tkint/es
Ongehoorsaēheit/dit sijn die vruchtē voorwaer
Vrylic te sondigen/sonder eenigen vaer
Eccle.viij. Van correctien/in steden/in gehuchten
De santen versmaden/gods tempelen altaer
ij.regum.xix Gods dienaers onteeren/met liegen openbaer
ij.para.xxxvi Wildidē boom kennen merct wel sijn vruchten
Mat.vij.

Prinche

Voor dē quadē boom/hē elckerlijc wachten sal.
Door wiens vrucht/menige siele versmachtē sal
Es seer te duchtene/elc vreese den stoot
En de tacken oot den boome meest slachten/al
Want si de gene versmaden/en achten mal
Die niet en volgen/haer valscheyt groot
Loopende al willens/wt haers moeders schoot
Versmadende/der heyliger/doctoren leeren
Den kinderen van ysrael dmanna verdroot Nume.xxi.
Noch v̄smaetmen themels broot/gods woort al
Alle sermonen si/int quade verkeeren (bloot
Laet varē dees dwalinge/hoort dē roep des herē
Voor v misdaet/wilt weenen en suchten Johe.ij.
Laet v herten in sonden niet verweeren
Slaet dees woorts gade v duecht sal vermeeren

[42]

Mat.vij. Wildi den boom kennē merct wel sijn vruchten.

Een ander Refereyn.

Gene.iij. O Beet d̄ ōgehorsaēhz/elcs cracht/beeft (leeft
Duer dlidē waer inne/de mē scelike dracht
Dach en nacht sneeft/duer de vrucht vā adā getē
Ongehoorsaēheit d̄ doot/ter werelt macht geeft
Adam ons vader/gods gebot/veracht/heeft
Dies aē sijn geslacht cleeft/twert vā ons becretē
Collo.ij: Ons ouders houerdich/te vele wilden weten
Mat.xxvi Waer duer si ons/gebracht hebben lijden groot
v.xxvij. Mer cristus oot moedich/heeft die scult gequetē
Voor ons geuangen/gestooten/gesmeten
En geslagen aēt cruce/puer naect en bloot
Gehoorsaē neder dalēde/wt sijns vaders scoot
Psal.xviij. Duer sijn vierige liefte/die tonswaert brande

Heeft hi ons verlost/wt des viants poot — Luce.i.
Aenmerct christũ v hoot/wãt hier leyt dẽ cloot — Colle.i.
Gehoorsaemheyt is beter dan offerande — i.regum.xv

Gene.vij.
Noor gehoorsaẽheyt/Noe van god beurijt/was — Gene.xxij.
In darcke en abraham gebenedijt/was
Des hi verblijt/was/theeft so gebleken — i.regum.xv.
En saul de coninc/swaerlijc gecastijt/was — ij.regum.i.
Door õgehoorsaẽheit/vermoort indẽ strijdt was — Luce.xi.
Groot sinen nijt/was/en hi heeft geweken
Den wech des heeren sijn geboden gaen breken
Door ongehoorsaemheit alle rijcken vergaen
Als dondersaten tegen haer ouerste steken
Daer sietmen alle duecht/eñ eere besweken
Die steden en muegen/niet lange staen
Als eendrachtige pays wert te niete gedaen

[44]

Doorsvolcs ongehoorsaēheit/soe wee den lande
Dus sijt gode gehoorsaem/hoort mijn vermaen
En v ouerste wilt/in gods/plaetse ontfaen
Gehoorsaemheyt is beter dan offerande

i.regum.xv

Dō gehoorsaēheit/v̄drijft/profijt en weluaren
Siet toe die haer ouerste opt rebel/waren
Gods grāscap sal snel/narē/tes claer om grondē
Al muechdi onueruaert solaes en spel/baren
Gods stathouds beclappēde/wilt sulkē rel sparē
Maer v seluen snel/claren/v an v eygen sonden
Aenhoort wat ons/scrifturen orconden

Capi.xvij

In deutronomio/daer staet gescreuen
So wie dat wert/ongehoorsaem vonden
Tgebot des priesters/niet doende tallen stonden
Die mensce sal steruen eñ niet leuen

Al eest dat v ouerste/in sonden sneuen
Wil dijt nochtās aēmercken: met goeden v̄stāde
Dat si hier sijn: als stathouders gods verheuen i.corin.iiij
Onderhout goey geboden: die si v geuen Mat.xxiij
Gehoorsaemheyt is beter dan offerande

Om gods wille dan/v ouerste eeren wilt
Als gehoorsaē scaepkēs/simpel verkeeren/wilt i.petri.ij
Vreesen v heeren/wilt/sidi mans oft vrouwen
Aēde plagē voormaels/gescyet doch leeren/wilt Ephe.vi
Duer ōgehoorsaēhz/dus duecht vermeerē/wilt Nume.xvi
Verherte weeren: wilt: van v houwen
En merct wat quaet: dōgehoorsaēhz cā brouwē
Men sieget dagelijcs/men macht ooc lesen
Die scrifture is vol. dus wilt plagen scouwen
Die v anders leeren/wilt se niet betrouwen

[46]

Bernardus/heeft de gehoorsaemheit/gepresen
Donderdanicheit seide hi/wert gode bewesen
Roma.xiij. Diemē doet den ouersten/dus doet hē geē scāde
Want alle macht comt hē/van gode geresen
Dus sijt hem duer gode/gehoorsaem bi desen
Gehoorsaemheit is beter dan offerande

Prinche

Willen wi dleuen/christi/aenmercken
Philip.xx. Wi vinden gehoorsaemheyt/in'al sijn wercken
Laet dit uwen moet stercken/wilt v verneren
Mat.xviij. Doet eere uwer moedere/der heyliger kercken
Weest gehoorsaem/sidi/leecke/oft clercken
Der plagen swercken/sullen wel cesseren
Luce.xviij. Dye hē hier vernedert/sal namaels triūpheren
Die hē hier v̄houeerdicht/hier na moet smaken

Deewich vier hier moet ghi op speculeren
Besiet v selfs boec/wilt daer in studeren
Op dat ghi v somme/muecht effen maken
En wilt v niet moeyen/met vreemde saken
Maer bereyt als nv/uwer sielen prouande
Al hoordi quade tōgē/gehoorsaemheyt laken Ioan.vi.
Acht niet haer sprakē/wilter niet na haken
Gehoorsaemheyt is beter dan offerande

Refereyn.

O licht der werelt/een heere der heerē soet Ioan.viij.
Wilt ons dē wech/der waerhz leeren/goet Apoca.viij.
Want weynich menschen/de waerheyt smaken Psal xlvij.
Maer na valscheyt haken Hiere.xvi.
Dlicht uwer gracien/op ons vermeeren/moet
Versteēde/verblinde menschen/bekeeren/doet
Die de waerheit vernolgen/met quader sprakē

[48]

Venijnich als draken
O sonne der rechtueerdicheyt/wiltse hermakē
ij.timo.iiij En haer herten raken/die hem seer pijnen
De waerheyt te verdriuene/want si versaken
danie.xij. Verachten en laken/de hooge doctrinen
Der heyliger vaders/die als sterren scijnen
Claerder dan robijnen/van gode vercoren
Wiens leeren soeter/dan eenige rosinen
Sijn medecinen/ter sielen orboren
Maer valsche erroren/siet men meer horen
Tes nochtans verloren/haer clappē haer scriuē
Si bliuen int vuylste al hebbē sijs coren
iij.esdre.iij De waerheyt sal onuerwonnen bliuen

Wie waest/wie eest/die de waerhz v̄winnē/can
Certeyn niemant/elc legger sijn sinnen an

Sterc is dē wijn/de coninc stercker is trouwē
Noch stercker de vrouwen
De waerheyt nochtan/neēt hier tbekinnen/vā
Verwinnet al/die derf beginnen/dan
Die te veruolgene/tsal hem noch rouwen
Die tvenijn nv spouwen
De waerheit moet in dleste/douerhant houwē
Wat de quade brouwē/si moet triumpheren
Al sietmen nv/de predicanten/schouwen
Die gheerne souwen/de waerheit promoueren Hiere.xx.
Beclappē/beliegen/beschimpen/blameren
Dits haer studeren/die selue quaet pleghen
Ja dorstense si soudense persequeren
En heel mineren/die hen spreken tseghen
Maer de waerhz/sal al haer luegenē verwegen
Twaer best datse swegen/en lieten driuen

[50]

Wār voorwaer dē cloot/en is noch niet gelegen
De waerheyt salonuerwonnen bliuen

G.thimo.iij. Die de waerheit wilt seggē/die moet lijdē noot
Matthei.v Maer voor sulc lidē/god deewich vbliden/boot
Actu.viij. Tes gods vriēdē oot gebuert/die voor ons warē
In voorleden iaren
Eccle.liij. Voor de waerheit/salhē een mēsce stridē door
G.timo.ij. Tlij dan den genē/die opter siden/vloot
Een vroom ridder en mach hem niet verualen
Wilt hi christum naren
Maer de waerheyt stoutelic/openbaren
Niemande/sparn/aldoetmen hem gewelt
Hiet exempel/so ons scriftueren verclaren
Danie xiiij Daniel beswaren/bi de leeuwen verselt
Hiere.xx. Hieremiam conrechte indē kercker gestelt

Elapam gequelt met eender laghen
Om dat ſe de waerheyt hadden verrelt
Eñ de menſchē geſpelt/haerſondich meſdraghen
Dus al ſoudemen noch/in onſen daghen
Geerne verlagen/die de waerheit verſtiuen
Ten is niet nieu dus en wilt niet clagen
De waerheit ſal onuerwonnen bliuen

Dewaert des heerē woort en ſijn ſermonē/wel Luce.xi.
Al verſmaden v eenige perſonen/fel
Ghien muecht daer ōme de waerheyt niet latē Titum.ij.
Al ſoumen v haten Joan.xvi.
Die de waerheit mint god ſalt hē loonen/ſnel
Maer die den menſchē leeren en thoonen/el
Bedriegen en verleyden in kerckē ofte op ſtraten
Die ſijn verwaten

[52]

iij.esdre.iij. Noyt en triumpheerdese dies hen vermaten
Wilt dit wel vaten/wie saecht oyt geschien
Eest geestelic/weerlic/tsi van wat staten
Ten mach een niet baten/die de waerheyt vlien
Bliuen altijt verwonnen men salse noch sien
Wt den goeden/lien/als quaet cruyt plucken
Als den heere gelieft/sal hi thoueken wien
Duer haer valsch bespien/en wilt doch nz huckē
Mat.xiij. Al muegense de waerheit/nv wat verdrucken
Hebre.xiij. Ten sal niet lucken/hoe datse kijuen
Al doense tghelooue schier gaen op crucken.
De waerheyt sal onuerwonnen bliuen

Prinche

Roma.xi. O eewige waerheit/wie eest die v grōdē/kindt
Stercheyt den genen/tot allen stonden/sindt

Die om de waerheyt verdriet moetē gedoghen
Oft werden beloghen
De werelt men vol gebreken/vol sonden/vint i. Joan. v.
Dlichaē gemac prijst/waer duer dz nieu vonden Gala. v.
Daer lacē de siele/mede wert bedrogē (mint Roma. viij.
Van gode ghetoghen
De heiligen die christus/leeringhe soghen Luce. xiij
Sijn neerstich geuloghen/duer scherpe paden
Maer eylacen nu sietmen/personen voor oghē
Die doen haer vermoghen/datse mochten radē
Wellust des vleeschs dwelc de siele brēct in scadē Prouer. i.
Ter hellen doet braden/in deewich kermen Philip. iij.
Al pintmen nu menschen/dus quaet van daden
God vol ghenaden/sal onser ontfermen
Hi sal de waerheyt wel beschermen
Haer quade termen/en sullen niet becliuen

[54]

Ic segt noch den rijcken/metten armen
De waerheyt sal onuer wonnen bliuen

Een ander.

De helsce saeyere/sijn discoort saet/saeyt
Mat.xiij. Waer duer hi dagelicx veel vruchtē quaet
Sal dese turbatie/noch lange dueren (maeyt
Dit doet mi trueren
Dond saet opten prelaet/duer valscē raet craeyt
Ongehoorsaē/hertneckich/elc sinē naet/naeyt
Hiere.ix. Tvolc verleyt malcāderē/vriēdē en gebueren
Met loosen cueren
De leecke lien moeyen hen metter scriftueren
Si spellen figueren/na haer verstant
Waer duer si deēdrachtichz/der kerckē beruerē
Sulc salt noch besuerē/elc wacht hē voor dē brāt

Scoēlappers willen prekē/op haer selfs hant
In menich lant/wat werdet noch int leste
Wee den ghenen die oyt/dit opset eerst vant
Moeyde hem elc in tsine dat waer hem dbeste

Eest wonder datmen/veel menschen dolen/siet
Men acht nv/de vniuersche scholen/niet
Maer men hout scole/in bosscen in hagen
Men hooret ghewaghen
Al spelen si theimelic/ten blijft verholen/niet
Daer vier es/men altijt roockende colen/siet
Al comen sulcken/scolieren in plaghen
Wie salse beclaghen
De waerheyt soudense/geerne veriagen
Vandagen te daghen/staense op de luce
Na ander doctoren si niet en vraghen

[56]

Den angelie draghen/si inde kute
Daer leggen sijt na/haer sinnekens wte
Oft yewers inde mute/buten der veste
Voorwaer ic segge noch te minen beslute
Moeyde hem elc int sine dat waer hem dbeste

i. Joan. ij.

O ghi dwase menschen/wat hebdi voren/nv
Ic vreese dat antecrist/is gheboren/nv
Ghi doet meer schaden/dan hondert neckers
Ghi discoort verweckers
Duer v erruer/werden veel sielen verloren/nv
Timmerlien metsers sijn ons doctoren/nv
Tengieters. Pypers/pinczel leckers
En schalideckers
Vettewariers/blauverwers/en laken reckers
Barbiers en tantdtreckers/dese willē hē moeyē

Metter scriftueren/ia spotters en geckers
Faembeu'eckers/die in achterclap groeyen
Dit sijn de doctoren/die volconsten vloeyen
Teldicse metten goeyen/voorwaer ic meste
Ic laetse datse syn/maer na mijn beuroeyen
Moede hem elc int sine dat waer hem dbeste

Merct wel mijn dicht/en willet wt minnē/vatē
Certeyn dit erruer/alle mijn sinnen/haten
Ghi leecke wilt v ghesin/wel regeren
Laet clercken studeren
Waer sullen wi nv/de doctorinnen laten
Studeerdense min/tsou hem aen tspinnen batē
Maer si willen oock al disputeren
En argueren
Deuangelie wt legghen/en exponeren

Titum.H.

[58]

Si haer commeren/nopt meerder abuys
Tes wonder wat si/al practizeren
Si tribuleren/den goeden sijn si een cruys
Si houden oock role/binnen haer huys
Nopt arger gespuys/en quam wt neste
Ic segge al waert te brugge/of ter sluys
1. Tima. 6. Noepde hem elc in tsine dat waer hem dbeste

Quinche

Dits voor alle duptsce/doctoē en ic meene
Oc de doctorinnen/groote/eñ cleene
Maer ic en wil niemant/besondert besamen
Ick wilse wat lamen
Maer wie dat sculd heeft/die trecket te beene
Hebdi gedoolt/pijnter v af te scheene
En doet v ambacht/tsal v meer vramen

Oock beter betamen
Daer salder noch vele/hem seluen pramen
En ooc bescamen/duer haer valsch vermeten
Dit werp ic int hoopken/deylet te samen
Vwer alder namen/waren quaet om weten
Vergeuet mi/heb icker yet vergeten
Ic heb my gequetē/maer blijfter noch een reste
Die sal ic betalen/al en soude ic nyet eten
Moeyde hem elc in tsine dat waer hem dbeste

Refereyn.

MI wondert/hoe t volc dus abuseren/mach
En hoe alle quaet/dus regneren/mach
De menschen en leuen/niet so si souwen
In lieften in trouwen
Kerckē en clusen/diemen voortijts fonderē/sach

[60]

Werden nv onteert ſo elc ſperuleren mach
Tvolc ſoert nieu wegen/en laten den ouwen
Beyde mans en vrouwen
Hoe mach deuotie/aldus verrouwen
Certeyn ic ſeu houwen/het doeget verleyden
Der valſcher propheten/die dit ſpel al brouwen
Roma.xvi. Elc wille ſcouwen/raſch ſonder beyden
Hout v aen dat douders hier voortijts ſeyden
Hiere.li. Acht niet haer vleyden/trect niet een lijne
Wilt wt middel/van babylonien ſcheyden
Oft ghi ſuller beſcreyden/ten leſten fijne
Die biſerpenten gaet crijcht vanden venijne

Mat.iij. Een ſerpent ſal altijt ſinen aert baren
En met ſinen venijne ongeſpaert/naren
Alle de ghene diet ſal gheraken

Venijn moeten smaken Prouer.x.
Dus die bi quaet geselscap onueruaert paren
Al waert datse in duechden so vermaert/waren Psal.xvij.
Si sullen ooc argeren/haer duecht sal laken
Hier om wilt waken
Quaet geselscap is arch als gespuys van drakē Ozee.xij.
Om dese saken/liet abraham dat sondich cot
Van caldeen/daerse god/den heere verstaken Pouer.xiij.
Afgoden gingen maken/ en hebben god bespot
Die met dwasen wilt verkeerē/dye wert ooc sot
Gelijc een cleet vermot/bederft de heel scrijne
En gelijc een ontsteken let/dander verrot
So seggic int slot/en bliue bi dmijne
Die bi serpen: en gaet crijcht vanden venijne

Petrus die int geloque sterc als een mast/was Mat.xvi.

[62]

Joan.xix. Viel bi quaet geselscap hi die so vast. was
Wat wildi v dan op v sterchept verlaten
Arme crancke vaten
Peinst hi die op Jesum/so wel gepast/was
Heeft hem verloochent/doē hi inden last/was
Al sidi int gelooue/sterc bouen maten
Ten sal v niet baten
Titum.iij Ghi moet alle dwalende geselscap haten
Die op ketters tractaten/haer tanden wetten
ij.Joan.i. Scoutse als verbannen/verdoempt/ verwaten
Op wegen op straten/die duecht beletten
Wijfs connen nv geleerde mans omsetten
Als sviants netten/met deuoten scijne
Vliedt de ketters/in maeltijdē en in bancketten
Al mocht dlichaē vetten/twert der sielen pijne
i.corin.v. Die bi serpenten gaet/crijcht vanden venijne

Ooc wert eē mēsce vandē mēscē geeert/ vry
Metten genen daer hi dagelics verkeert/ by
En geen dinc ter werelt en is so lofsame
Als goeden name prouer.xxij.
Hoort ioannē spreken v wijsheyt vermeert/ ghy
Wilt de ketters niet groetē d⁹ scrijft hi d⁹ leert hi Epist.o.ij.
Op dat haer quaetheyt v ooc niet en prame
Oft en beschame
Sorcht meest voor v siele ooc voor v lichame
Hi verliest goey fame/ die den quadē behaecht
Maer den quaden meslieuen/ is gode bequame
Tes der sielen vrame/ dus niet en claecht
Al beclappē v quaey tōgē/ daer na nz en vraecht
Dat vrolyc verdraecht/ wāt god troost de sine
Scout quaey mēscē of ghi werter mz geplaecht
Weer weduwe oft maecht/ monic oft bagyne

Die bisserpenten gaet/crijcht vanden ven ijne

Prinche

Prince die van my/hertelijc/bemint/sijt
Eccle.xli. Ic bidde v/dat ghi voort wijs ghesint sijt
En laet v goede fame dus niet beulecken
Maer wilt ontdecken
Dat ghi der kercken/onderdanich kint sijt
Ic scriue tot v/als die mijn vrient sijt
Op dat ick v tot vroomhedē mochte verwecken
Vanden quaden trecken
Die de scriftuere connen lueren en recken
Haer valsce becken/al de werelt betraeyen
Eccle.xiij: Raect den teerpot niet/oft ghi lult v bepecken
V sie le beplecken/dus soude ic v raeyen
Hebre.xiij. Te scouwen dye valsce/leeringhe laeyen

Want venijn si spraeyen/in scijn van wijne Ephe.iiij.
Tsijn menscen die met allen/winden waeyen
Haren naet si naeyen/met dobbelen twine
Die bi serpenten gaet/crijcht vanden venijne

Refereyn.

Wat vitmē heēsdaechs/al sduuels kinderē
clappaerts en clappeyē/die elckē hiderē Johan.viij.
Sien si yemant eens/onnoselic vallen
Seer selden sullen si tquaet verminderen
Maer wat bi hangen/als logen vinderen
Wiens valsce tongen sijn vol rigallen
Dese en sullen in gods rijcke/niet stallen
Maer rollen als ballen Apoca.xxi.
Inde helsche wallen & xxij.
Biden bosen viant/haren radere
Onder tvolc en is geen/liefte met allen

[66]

Si clappen si callen
Si ghecken si mallen
Sulck acht sinen broedere/een groot misdadere
En seluer is hi dusent maelquadere
Esaie.liij. Wi dolen al gadere ooc niemant so reen
Hier om segge ic wt minlijcker adere
Joan.viij. Die sonder sonde is werp den eersten steen

T volc clapt nv/dat hem de tanden clateren
Si berechten paus/bisscop/abten/pateren
Si en willen voor niemant bugen den nec
Valt yemant van desen/si lachen si schateren
Papen/muncken/susters/en materen
Sijn tsamen so si seggen/luy/gierich/en vrec
En steken selue/tot den ooren inden drec
Haren sondighen treck

Hangt de siele opt reck
Men achterclappers wilt/gods ordeel vreesen
Stopt ws selfs scuyte/want voorwaer si es lee
En houdt uwen beck
Merct ws selfs ghebreck
Ghi vangt donnosele/inden slach als meesen
Men siet v darme wed uwen en weesen
Plucken en teesen/uwen ia es neen
Waer om wildi nv ander lien gebrekē cleesen
Die sonder sonde is werp den eersten steen

O christen menschen/hoe sidi verkeert i.petri.ij.
Dat ghy broeders malcāderē/niet andrs en eert
Ghi bint v stele/met swaren banden
Den thorē gods/wert dagelicx op v vermeert Romā.ij.
Weet ghi niet/wat sinte pauwels ons leert Roma.i.

[68]

Dat achterclappers/ſijn gods vianden
Esaie.i. Hoe derſt ghi tot gode/op heffen u handen
Met bloedighen tanden
Hubrijle verſtanden
Wilt den opperſten heere/ſijn oordelen laten
Oft ghi moet hier na/tot uwer ſchanden
Mat.viij. i.corin.iiij. Eewelijck branden
Dus in wat landen
Ghi pemant ſiet vallen/eſt van wat ſtaten
Peynſt hi nv/ic mougen/wi ſijn crancke oaten
Wilt niemant verwaten/hi ſi groot oft cleen.
Want ſidi heeren oft onderſaten
Mat.xviij. Joan.viij. Die londer ſonde is werp den eerſten ſteen

Sulc weerlijc ſept dat geeſtelijcke dolen
Entſynde vuplſte kinder vander ſcholen

Die den lien thare ontdraghen en ontrumen
Theet banckeroete in duytsce ghestolen
Si lueren si sueren si lappen si solen
Dese willent al doen draeyen op haer dumen
En haer eygen salicheit si versumen
Si brassen si slumen
Op saechte plumen
Si dobbelen si tuysscen si spelen si mommen
Si lesen al omme na de schoonste prumen
Tvet si afschumen
Hem steken de crumen
Recht oftse inde vloet van welluste swommen
Si herpen si luten si pijpen si bommen
Het recht si crommen/elc knage dit been
Dolen papen en munckē met grooten sommen
Die sonder sonde is werp den eerstē steen Joan.viij.

[70]

Esaie.lix.
Mathei.vij

Haet en nijt domineert/en liefte is doot
Elc siet op eenen anderen/dit is den noot
Waer duere de weerelt/nv is vol plagen
Een yegelic moest beteren/sijn eygen hoot
En houden seer neerstelijc/dat god geboot
Ons broeders gebrec/soudē wi lichtelijc dragen

Gala.vi.
i.corin.x.

Waert dat wi elc/ons seluen besagen
Wi souden met vlagen
Suchten en claghen
Want al staen wi nv vast/morgen messcien
Sullen wi vallen/en die ghisteren laghen
Sullen god behaghen
In corten daghen
Dus keert alle dinc tē bestē wilt achterclap vlyē
Siet ghi geestelijcke dolen/peynst tsijn oock lien
Ws selfs hof wilt wien/oft v naect gheween

Hoordi yemãt quaet spreken/segt swiget vã dyt
Die sonder sonde is werpt den eersten steen Joan.viij.

Prinche.

Niemant enderf den anderen/yet verwiten
Want wi o[illegible]s al tsamen qualijc quijten
Wie eest die sijn siele/met duechden voedt
En die haer leuen/in gods dienst versliten
Heeren werc heyligen/en ypocriten
Ja rasende mensten/sinneloos verwoet
Men oordeelt nu quaet/dat eens hiet goet
Edel christen bloet
Waer dy wel vroet
Ghi sout malcanderen/met lieften aencleuen
Wi hebben een hooft christũ/vol alder ootmoet
Die ons allen behoet Ephe.i.

[72]

Wiens ontfermeghe vloet
Ons liggende dicwils/heeft op geheuen
Gala.vi. Dus laet ons malcāderen de hant ooc geuen
Psal.c.xxxij. Eendrachtelijc leuen/als broeders in een
Want so ons iohannes/heeft bescreuen
Joan.viij: Die sonder sonde is werp den eersten steen

Een ander refereyn

Ozee.iiij. De werelt gaet māc/si behoefde wel cruckē
Esaie.i. Haer hooft es cranc/de pilaren hucken
Wat gebueren heensdaechs/al vreēder stucken
Eccle.viij. Diet wel speculeert
Roma.viij. Weduwen en weesen/sietmen plucken
Mat.xxiiij. Si sijn sonder vreesen/die de goede verdrucken
De scapen tegen de/herders/tucken
Alle quaet regneert.

Die beſt can ſueren/nv meeſt triumpheert
Die tfutſelboet ſtudeert/die weet nv watte
Om looſe vonden te vindē/elc practizeert
Trecht wert gecorrūpeert/geſept op tplatte
Tvolc ſpeelt met malcanderē gelijc de catte
Speelt metter ratte/men ſiet trouwe verſtieuē
Al en is de werelt noch ditte noch datte
Tſal noch eens beteren alſt god ſal ghelieuen

Men ſiet de kercke/is nv vol confuſen
Tginc bat te wercke doen dabdijē waren cluſen
En doen de abten/woonden als muſen
In gaten in holen
Nv maken ſi den blaet met hoogen huſen
Men ſiet hoet gaet/ſi braſſen ſi buſen
Hirijden peerden ſi verkeeren ſi cluſen

[74] Johan.x.

Als de herders dolen
Dan werdē de ſcapen/vanden wolven geſtolen
Dwelc wert bequolē/manden goedē wachermē
Gisdommen werden/den kinderen benolen
Die noch gaen ter ſcolen/gods moets ontfermē
Hoe ſoude een wicht de ſcapen beſchermen
Wi muegen wel kermē/duer dit meſcrieuen
Maer al eeſt nv quaet/ic bliue bi dees termē
Tſal noch eens beteren alſt god ſal gelieuen

Quincen en heeren/nv verhten eñ ſtriden
Op datſe in eeren/mochten verbliden
Maer deere gods/ſetten ſi beſiden
Al gaet ſi verloren
Si ſouden tgeuechte/int chriſten bloet miden
Met ſcerpen rechte/de ketters caſtiden

Nv laten si den armen/lantman af riden Esaie.iij.
En bederuen tcoren
De capiteynē vollen haer tresoren
Tvolc wert gescoren/men salse saen villen Amos.iij.
Dlant is vol dwalinghen/achter en voren Esaie.i.
Die te straffen horen/behoeuen geen brillen
Si sien door de vinger/de quade vercrillen
Si doen datse willen/men hangt die cleyn dieuē
De groote laetmen loopen/tghelt cant al stillen
Tsal noch eens beteren alst god sal gelieuen. Esaie.k.

Den coopman wilt kijken/al omme int ronde
Siet de practijcken/woecker en is geen sonde
Si makent recht oftmen gheen god en vonde
Men vreest gheen plaghen
Merct hoese verlouen/si liegen metten monde.

[76] Prouer.xx.

Tbeste leyt bouen/tquaetste ten gronde
Si wegen tgoet wte/metten lichten ponde
In valsche waghen
Darm gemeynte schietē/si in haer magen
Siet hoese hen dragen/als princen en grauen
Dan loopense wech/dan makense haer daghen
De sculdenaers clagen/si latense drauen
Sy onthouden den loon/vanden armen slauen
Si geuen gauen/en vercrijgen brieuen
Maer al sijn de goey cooplien schier witte rauen
Tsal noch eens beteren alst god sal gelieuen

Willekē dunct mi/sijn/al omme patere
In sonden vry/syn/dat es de matere
En eygen goet duncken/es procuratere
Tsijn nu al propheten

Dees duytsce doctoren/hebben den snatere
Si stropen erroren/te lande te watere
Arm dwasen/v waer beter een clatere
Wilt ghi v vermeten
Scriftuere te verstane/vol secreten
Leert doch eerst weten/tgene dat v es noot
Si studeren som datse haer werc vergeten
De kinder souden eten/ia haddense broot
Leest oft volc van ysrael/gods grãscap ontuloot
Wanneerse haer hoot/tegen moysen op hieuen
Maer al haet malchus/petrũ totter doot
Tsal noch eens beteren alst god sal gelieuen

Prinche.

Reyn prince vermaert/recht herde der scapen Johan.x.
Ons allen bewaert/veel woluẽ na ons gapen
Die geerne donnosele/souden op rapen

[78]

Want ſe weldoen haten
Wilt bi ons bliuen/als ons herders ſlapen
En wilt verdriuen/des viants knapen
Die roepen op nonnen/muncken en papen
En elcken verwaten
En ſelue ſijnt ſondighe/ſtinckende vaten
Och wilde elc laten/ſijn ſondige ſeden
God verwecte goep herders tot onſer baten
Luc.6 Maer in alle ſtaten/is duecht vertreden
Het hooft es ſiec/en alle de leden
Hoept met gebeden/ſteenen hertē wilt cliuen
Hoe qualijc dat gaet/opten dach van heden
Tſal noch eens beteren alſt god ſal gelieuen

Referepn.

Voer geeſtelic/weerlic/boerē/oft prelatē
Wilſijn arm cranckc/ſondige vaten

Idel van duechden/maer vol ghebreken
Hoe comt dā/dat wi/malcanderen dus haten
Beclappen/beliegen/dragen achter straten
Die selue totten ooren/in sonden steken
Dat volc nv dinct derft wel stoutelic spreken
En princepalic van muncken en papen
En hoe si de waerheit/bet seggen oft preken
Hoe veninege slangen/daer meer op gapen
En oft de priesters/som wt waren om rapen
Ten sijn geen ingelen/maer menschē cranc
Besiet v selueu/ar in schorfte schapen
Peynst gaen si crepele ghi gaet wel manck
Ghi hoort ooc geerne inden budel geclanck
Eest wonder oft priesters/geerne penningē siē
Ic segge ic en diene om geenen danck
Priesters sijn ooc menscen als ander lien

Romæ.iij.
Psal.xiij.

[80]

Mat.vij. Scaemt v clappaerts vol valscer suspitien
Ghi muecht wel vreesen/gods strange punitien
Mat.xiiij. Als hi ten oordeele/sal sijn gheseten
Si seggen dat de papen/beneficien
Coopen en vercoopen dees quade conditien
Mercken si wel/maer si hebben vergeten
Hoe si selue tsweet/vanden armen eten
God weet/hoese som/crigen haer substantie
Door liegen/bedriegen/ontscriuen/ontmeten
Oft anders duer woekere/oft finantie
Banckeroete/dats een ghemeen vsantie
So wel onder de duytscen/als onder de walen
Een quinckernel/dats de quitantie
Si en willen van tween/niet eene betalen
Dit volc seit dat papen/en muncken dwalen
En haers selfs hoofken en willen si niet wien

Merct ws selfs crancheit en segt sonder 'dralē
Priesters sijn ooc menscen als ander lien

Oft priesters ooc/som/met vrouwen omgaen
Ic en segge niet/ten is qualic gedaen
Maer salmē haer crancheit/daer ōme v̄breiden Gene.ij.
Ghi gehoude mans/wilt mi wel verstaen Epye.v
Ghi hebt voor de kercke/een huysvrouwe ōtfaē i.corin.vi.
En hebt gesworen/onder v beyden
Dat ghi van malcanderē niet en sult sceyden
Sidi altijt getrouwe/uwen pare
Ghi gaet v oock somtijts/bi andere vermeyden
En laet v wijf/en verquistet hare
Oft de priesters ooc somtijts/haddē een care
De duuel die v quelt/hen ooc tempteert
Haer lichaem als duwe/gesept mit clare

[82]

Es tot alder cranchept/geinclineert
Dit geuoeldi in v seluen/als ghi wel iugeert
Hier soudi om dinckē/als ghi yet saecht gescyen
En seggen als yemant/de priesters accuseert
Priesters sijn ooc menscen als ander lien

Oft priesters ooc somtijts/lachen en singen
Bi goet geselscap/dansen en springhen
En oft si in vruechden/waren de meeste
Salmense begripen/met sulcken dingen
Al sietmen hen ooc/een bacxken wt bringen
Sgelijcx ooc wachten/met bliden gheeste
Die nēmermeer en verquecht is wel een beeste
Si moeten ooc somtijts/haer hertken verlichtē
Peynst hoe geerne ghi sijt/inde feeste
Daer vruecht hantieren/vrou venus nichten

Oft prieſters doorſagen/op ſcoone aenſichten
Salmenſe voor boeuen achten/ter ſtont
En oftſe ooc puſen de beſte gerichten
Pepn ſt wat goets ſmaect ooc wel in uwen mont
Eer ghy prieſters begrijpt/gaet in ws ſelfs gröt
En eeſt dat ghi daer vint/ſgelijcx van dien
Iaetſe onbegrepen/en ſegt goet cont
Prieſters ſijn ooc menſchen als ander lien

Prince achterclappers/en luegen vinderen
Sullen ſeldē eens anders/gebiet verminderen
Maer lieuer vermeerderē/elc ſi op ſijn hoede
Oft prieſters meldoen/wat macht ons hinderē
Wi ſijn al ſamen/adams kinderen
Te ſamen geiet/van vleeſche en van bloede
Men ſoude alle dingen/keeren int goede

[84]

Metten prysterlijcken staet/spotten en gecken
Maer doen gelijc/constantinus de vroede
Die haer misdaet/metten mantel woude decken
Dit soude vmet rechte/tot duechden verwecken
Die met achterclappe/haren tijt verquisten
Met luegenen der prieſters/fame beulecken
Hepdense noch niet meer/dan si en wisten
Hoort ghi luterse/euangelisten
Die gods stathouders/dus al omme bespien
Laet staen v clappen ghi duuelsce artisten
Prieſters sijn oot menſcen als ander lien

Referepn op den geheelen A b c.ic.

Als ic sie voet nv/in alle plaetsen/staet
Aenmerckende alle/dese vreede abusen
So dunct mi/dat de weereld op staetsen/gaet

Verkeert/seer wonderlijc/vol confusen i. Joan. v:
Eẽdrachticheyt wert v̇iaecht/si moet verhusen Mat. xxiiij.
Liefte vergaet en haet/houdet velt
Men acht nu cloosters/kercken oft clusen
Gods dienstgaet te nyete/de waerhz lijt gewelt
Veel woluen werden ond̄/gods scaepkẽs getelt
Hieremias wert verraecht/ezechiel verbeent
Die de waerhz wilt seggen/dus eest nu gestelt
Wert schiere als sinte steuen gesteent
De werelt is op een ende/voorwaer ic meent

Besiet den ottere/nu sinen tant/scerpen
Om te verbitene/al die hem tsegen sijn
Oude gewoõtẽ/wilt hi vander hant werpen
Al mach daer/der sielen/profijt in gelegen/sijn
Hi scrijft daer de mẽscẽ/meest toe genenegẽ/sijn

[86]

Hier omme sijn valsce leeren beclinen
Vryheit/ongehoorsaēhz/dwelc saechte wegē sijn
Daer willen quaewillige/meest bi blinen
Si blasphemeren/si pruetelen/si kiuen
Eest dat hem yemant contrarie seyt
In haer dwalinge/si lanc so meer verstiuen
Te rechte dit iammer/elc goet herte bescreyt
Tes deerlijc als deen blinde den anderen leyt

Cleyne es deuotie onder den volcke/nu
Penitentie te doene/wert letter geacht
Ouer de waerheit drijft/een duyster wolcke/nu
Daert voormaels claer dach was daer eest nu
Veel vreēder opinien/werdē bedacht (nacht
Vandē wtgeloopen munc/te swerten berge
Deen blinde leyt den anderen/inde gracht

Hi maert den volcke/conscientie lerge
Hi stellet hen soetkens/si sugen vandē merge
Maert venijn is bedect/dat blijft in muten
Anderlien goep wercken/verkeeren si in erghe
Si blasphemeren/si liegen si stuten
De snaren slaen discoort int vier metter luten

Die voormaels int geloue/simpel en slecht was
Sietmen vanden weghe/der waerheit wijcken
Men heetet nv crom/dat voormaels recht/was
Door nieuwe vonden/en loose practijcken
Elc wilt nv/op eenen anderen kijcken
Niet achtende/al is hi seluer besmet
Sietmē in tgeestelic volc/gebreken blijcken
Dat wert inscrifte/op kercken geset
Nochtans stater gescreuen/in christus wet

[88]

Deutro.vi. Mint uwen euen naesten/hoe sidi dus bot
Wert hi v̊doēt en v̊oordeelt in sviants net
Mathei.v. Die wt nide eenen slechten mensce heet sot
Waer vaert hi die de stathouds gods bespot

Een yegelijc wilt/schier seluer prelaet/wesen
Tsijn nv al priesters/weer mans oft vrouwen
Goey ouds voormaels/dē priesterlikē staet prezē
Dwelc de iongers qualic onderhouwen
Men siet nv tpriesterscap heel verdouwen
Men heetse afgoden/en antecrists cnapen
Om datse som anders/doen/dan si souwen
Ver smaetmen al tsamen/muncken en papen
Geuen si goey leere/wie wilder na gapen
Maer haer gebreken/connē si wel bespien
En meest deel sijnt selue/scorste scapen

Die eens anders ſtof in ſijn oogen wel ſien Mat.vij.
En haer ſelfs houeken en willen ſi niet wien

Financiers/makelaers/looſe cooplien
Volcken die hem ſeluen/qualic regeren
Veel rapiamus/wi onder den hoop/ſien
Vanden genen/die alder meeſt/murmureren
Si willen de geeſtelicheit/reformeren
En haer ſelfs gebrec/ſi niet en mercken
Swijcht dwaſen/wat wildi/veel ordineren Roma.xiij.
Elc ſtaet voor hem ſeluen/weer papē oft clerckē Mat.xvi.
Men ſal elcken loonen/na ſijn epghen wercken
Indoordeel gods/ſo ſcrifture ons leert
Al geſciender veel abuſen/inder kercken
Dat en wert met uwen clappe niet gekeert
Ghi maer ws ſelfs ſondē/daer duere en ỽmeert Roma.ij.

[90]

Gebiet/ons christus/niet onderdanicheit
Mat.xxiij. Mathei int drientwintichste/eeft gescreuen
Siet hoe swaerlyc/wrac god de wederspannichz
Nume.xvi. Die chore/dathan/en abiron bedreuen
Met twee hondert en vijftich/dye lieten dleuen
Om datse tegen moyses/vielen so fel
Hebre.xiij. Weerspānige menscen wilt hier voor beuen
Weest gehoorsaē v prelaten na gods beuel
Mat.xxiij. En leuen si qualijc leeft seluer wel
Volcht den woordē nz de werckē ghi criges dauc
En siet ghise vallē hout daer me gheen spel
Het sijn menscen als ghije broosch eñ cranc
En gaen si crepele ghi gaet ooc wel manc

Haet en nijt is groot/in veel menscen/vry
Leefde petrus noch/men sloech hem nv doot

Wāt quaet doē/quaet scriuē/quaet wenscen si
Den paus van rome naest christus ons hoot
Men behoeft geen prelatē/ten es geen noot
Dus spraken si oot/die de waerheyt misten
Heeft de paus gebrekē/si hanghent op sijn broot
Si soudent wel helen/als sijt niet en wisten
Onderdanige scaepkens/heeten papisten
De paus antechrist/wat abelder slot
De scriftuere verkeeren si met valscen listen
Veel menscen bringende in sviants cot
Snijt af de quaey leden eer theel lichaē verrot

Nume.xvi.

Ic sorge ons plage/in corten dagen/naect
Om dat de sonden/dus oueruloedich/sijn
Rent v misdaet/eer ghi de plagen/smaect
Wiēs tandē vā nide/dus scerp dus bloedich/sijn

Ozee.iiij.

[92] Deute.xxxij. Besiet v seluen/wilt niet meer moedich sijn
Wederspannich/verwaent/dus stout dus coene
Maer om datse som rijcke/en voorspoedich sijn
So en wetense van weelden/wat te doene
Waer mē comt/in weertscappē/auont oft noene
Daer moetent papen/en muncken ontghelden
Men verhalet daer al/eest rijpe oft groene
Wistense een moort/si soudense melden
En groote luegenen gebreken daer, selden

Knaecht mijn beēkē die wilt/ic werpt int hondt
Diet aengaet/macht in sijn tessce steken (al
Wāt het waer quaet/hiet ick yemāt bisondt mal
Daer ic in veel lien/sie wijsheyt gebreken
Leeke ambachts lien/willen nv preken
Men gelooftse schier bat/dan geleerde mans

Dees duyſſe clerken/vol valſcer treken
Verſmaden nv alle doctoren bicans
Maer die mede aẽhouwẽ aẽden nieuwen dans
Hỹn alleene geleert/vernuft ende wỹs
Al waert een ſpinſter/oft een ander arm gans
Sulc volchde haer leeringe/en haer aduys
Siet toe en timmert op geen beuende ỹs

Leefde ambroſius en richardus noch
Men hietſe nv eſels/met langhen oren
Al preecte auguſtinus/en bernardus/noch
Veel menſchen/en ſoudender/niet na hooren
Want men ſiet hoe grooten geleerden doctoren
Alſchriuen ſi goep redene/en claer beſcheet
Si moeten al dolen/dat es verloren
Maer eegen ketter ſỹn/ſi te hooren bereet

[94]

Dien gelooftmē al om me wien lief oft leet
Hoe seere men hem siet/de waerheit croken
Elc sie toe/onder een scaepkens cleet
Es claerlijc/een gripende wolf gedoken
Mathei.vij Wāt valsce prophetē heeft crist? voorsproken

Mi wondert grootelijc/bouen maten
Dat volc heensdaechs/dus seere verblint es
Datse hem met woorden/dus verdouen laten
Van eenen wiens leuen/hen onbekint es
Eest hi alleene/die van god bemint/es
Heeft hi hē sinen nausten raet laten weten
Voorwaer mi dunct/dat hi dwaes gesint/es
Dat hi hem bouen andere derf vermeten
Die hem in duechden/bet hebben gequeten
Dan hi na dat lyn/selfs scriften tugen

Waer geen quaep woorden/in en ſijn vergeten Ephe.iiij.
Wwelc ſijn diſcipulen wel van hem ſugen
Wwaes ſijn ſi die met allen winden bugen

Niet beters dan elc den ouden pat loopt
Want nieuwe wegen/doen dicwils dwalen
Die wel doet eenen ſtat/in ſhemels ſtat hoopt
Waer af den loon/nemmermeer en ſal falen Luce.xij.
Die wel doet/god ſalt/hem wel betalen Mathei.x. Mar.x.
Als de ſiele comt/voor ſijn preſentie
Al hoordi nv pemant/anders verhalen
Vliet ſulcke menſchen/geeft hē geen credentie
Schout haer leere/bouen de peſtilentie
Oft ghi wert daer duere/van gode getogen
Gelooft niet ſo ſaen/een ſmans ſententie Eſaie.lx.
Ji heeft meer luegenen/dan eene geloghen

[96] Eccle.xix.

Die lichtelijc gelooft wert saen bedrogen
Op dz hi tgemeñ volc/tot hē waert treckē moch
So roept hi op de geestelicheit moort (te
Op dat hi tbedroch/te bet bedecken/mochte
So bracht hi eerst veel deuocien voort
Sijn venyn v̄breidēde/oost/west/suydt/noort
In dorpen in steden binnen en buten
Heel kerstenrijc/isser duere verstoort
Al omme spreectmen/van luten/van fluten
Certeyn sijn ooren/muegen hem wel tuten
Want waermen coēt/men hoorter af snappen
En de duecht diemen daer wt siet spruten
Es dat si deen luegen aen dander lappen
Dat sal al drupen op synder cappen

Predicanten/diemen hier voortijts liep na

Hoortmen nv antechristus/apostelen noemen
Men versmaetse nv/daermen eens riep/na
En men wiltse veroordeelen en verdoemen ij.para.xxxvi.
Die dlant geerne souden/van dwalingē broemē
Heeten helsce honden/en eertsce vianden
Scoenlappers hem bouen doctoren beroemen
Ic hope ten is hier niet maer in ander landen
Daer en achtmen op paus oft op sijn banden
Aen allen predicanten weetmen nv een lac
Riedt yemāt mē sal dees boecxkens verbranden
Men riep crucifige inden sac inden sac
Hoect dit volc god/iaes haer eygen gemac

Quaet is de saeyere/en quaet saet saeyt/hi Mat.xiij:
Wildi den boom kennen/merct wel sijn vruchtē Mat.vij.
Sv den vogel gebect is voorwaer so craeyt/hi

[98]

Men hooret heesdaechs/aen de geruchten
De geestelicheit en machmē/vergēs geluchten
Sijnt moniken/sijnt nonnē/men doet hē v̄driet
Salt noch lange dueren/ic soudts mi beduchten
Het clootken en is noch/ten ende niet
Hoe voer arrius/die thooft der ketters hiet
Tsal noch alcomen/teenen exteren neste
Coep herten en twifelt/niet al hoordi yet
Die waerheyt/salt al verwinnen/int leste
iij.esdre.iij. Peynst altijt/douliekens syn de beste

Redene voormaels/te disputeren/plach
Nu disputeertmen/metter lien sonden
Geleerde mānen/men voortijts studeren fach
Om dat si de waerheit/wel souden orconden
Nu studeertmē om te vinden/nieuwe vonden

Indleuen van papen/munckē/en nonnen
Volc haet malcanderen/als torcken en honden
Die tſpel eerſt rocte/wat heeft hi gewonnen
Het es gerort/maer noch niet vollſponnen
Daer menich goet herte/af es vereent
Waer ſal hÿt verantwoordē/diet heeft begonnē
Een geeſtelic man/de geeſtelicheit verleent
Oft de duuel heeft ergens een cappe ontleent

Siet nv de werelt/wel alomme/aen
Vol lidens/vol verdriets/vol tribulatien
Mars wil door oorloge/opte bomme ſlaen
Soep herten ſien/ſo veel temptatien
Dieren tÿt naer rooc in rouwer ſpacien
Want door menichte/der ſondē/opt plagē vielen
Waer af is lieſte onder de chriſten narien

[100]

Hiere.ix. Deen bruer wilt nv/den anderen vernielen
Sulc vergeet de salicheit/van sijnder sielen
Proe.xxv: En moeyt hem met/gods oordeelen verholen
Kerstenrijc sietmen/vol dwalingen crielen
Leeke menscen houden/heymelijcke scolen
Prouer.i. Quaet geselscap heeft god veel sielen ghestolen

Esaie.xxix. Tes al euangelie dat den mont spreect
Maer de wercken/opēbaerlic/bewisen
Datter wat anders/inder herten gront/steect
Mathei.vij Aen de wercken/kentmē/der menschen ghijsen
Joan.iij. Dat wi vele deuangelie/prijsen
Dat en sal ons in doordeel gods/niet scoonen
Johan.v. Maer die wel doet/sal glorioos verrisen
Goey wercken goeden loon en laet v niet hoonē
Leest de scriftuere/niet om verschoonen

Leert v deuangelie/dat ghi sult vloecken
En haten alle/geestelijcke/persoonen
Waer staet dat gescreuen/willet mi soecken
Ghi duytsce doctoren ouersiet v boecken

Waer sidi doctorinnen/ic wil ooc groeten/v
Had ic dat vergeten/ghi sout v beclagen
Het vlas is diere/spint vry met moeten/nv
Maer int studeren/en muechdy niet vertragen
Ghi moet de sorge/ooc helpen dragen
Oft het soude inder kercken/al qualic gaen
Malloten god en sal v/daer na niet vragen
Draecht sorge voor duwe en ghi hebt voldaen
Wat meyndi/wildi die scriftuere verstaen
Bouen mannen/die vol doctriuen sciuen
Door ⁊ groot abuys en weet ic wat seggen saen

[102]

Staet de wijsheit nv op spinsters en baghijnen
So gaet dat gelooue wel op plattijnen

Luce.xxij.
Apoca.i.
Johan.i.

Christe Jesu/wiens dierbaer/bloet swam
Om dat wi ons sielen/daer in souden baden
Verleent ons gratie/ootmoedich goet/lam

Roma.viij.

Der heiliger kercken/staet nv in staden
Wildi ons helpen/wie mach ons scaden
Niemant/al doetmen ons/lidē en swaerheyt
De prelaten der kercken/wilt ooc beraden
Verlicht haer herten/met uwer claerheit
Den dolenden geest/kennisse der waerheit
Op datse haer/scult/hier muegen af keruen
Tes beter nv gesucht/dan datmen hier na screit
Maria gods moeder/wilt ons verweruen
Een duechtsaem leuen een salich sterven

Vijftien hondert drientwintich men scriuē/sach
Eenentwintich in nouēber tsi elcken bekent
Desen a b slecht van sne wier om kiuen/mach
Was duer ionste diet begonste doen volent

O heere der heeren/wilt onser ontfermē
Bewaert v scaepkēs/aplacē wachermen
Want tsijn nv de perikeloose tiden
Daer paulus af scrijft/elc mach wel kermen
De helsche geesten/met legionen swermen
Tes al boos/waer dat wi gaen oft rijden
Wi sien tcristen volc/aen alle sijden
Vechten en strijden
Malcander en benijden
En broederlijcke liefte/geheel vercouwen
Ongelooue regneert/wie mach hē verbliden

Mat.xxiiij.

[104]

Wi moeten ons liden
God wil ons beuriden
Psal.xiij. Want alle de werelt/is vol ontrouwen
Gheen staten en leuen/also si souwen
Des ic van vreesen/geheel verdwine
Maer datmē gods gebodē dus luttel siet houwē
Dit comt meestal tsamen wt luthers doctrine

Wat isser corts al oncruyts/gesproten
Wat isser in duytschlant/al bloets vergoten
Tot groten profijte/vanden helscen draken
Kercken berooft/ten heeft hen niet verdroten
Wat wert daer menich/clooster ontsloten
Daer de boeuen christus/maechdekēs ontscakē
Wat isser al die haer/gelooften versaken
Gheen wert en maken

Van dat ſi eens ſpraken
Wat ſietmer al aen/deſe dwalinghe hanghen
Waer ſal dit volcken/ten epnde geraken
Sommighe op haken
Vander aen ſtaken
Na wercken ſullen ſi/noch loon ontfangen
Dit geſpups is arger/dan broetſel van ſlangen
Si vergeuen die ſielen/met haren venÿne
Maer datmen nu gaet/deſe ſlimme gangen
Dit comt meeſt al ſamen wt luthers doctrine

1.cozin.6

De prince der duuelen/is ontbonden
En hi heeft ſÿn ingelen wt geſonden
Maer ſelue heeft hi lutherum beſeten
Hi leert de menſchen leuen/al waren ghebonden
Noch veel arger ketter/en was gheuonden

[106]

Als arrius, heeft hi hem ghequeten
Als chooft van alle valſce propheten
Door ſijn ſtout vermeten
Wilt hi meer weten
Dan al die geweeſt ſijn binnen duſent iaren
Auguſtinus ſcriften/vol dieper ſenreten
Hi al vergheten
Als out en verſleten
Hieronimum/ambroſium ſietmen ſparen
Ja ſommige ſeggen/dat al eſels waren
En datſe nv liggen/inde helſce pijne
Dat alle de landen dus qualic varen
Dit comt meeſt al tſamē wt luthers doctrijne

De munken hangen/haer cappen opte tunen
De papen laten bewaſſen/haer crunen

En gaet als ruters den roſt beiaghen
Dit volc is arger/dan de hunen
Hi eten ſuypdaechs/wel vette capunen
Hoe datſe vaſten/en derfmen niet vragen
Tcruys chriſti en willen/ſi niet dragen
Het duncken hem laghen
Hi vollen haer maghen
En volgen haer eygen/ſinlijc beroeren
Hier eens hoe viertmen/de heilige dagen
Al crighen wi plaghen
Wi verdienen claghen
Nonnen die reinicheyt/geloofden en ſwoeren
Loopen uten cloofters/en worden hoeren
Een verloopen munc/trout een bagijne
Wat ſal ic ſeggen/van deſer voeren
Dit comt meeſt al tſamen uit luthers doctrine

[108]

Men veracht nv gods moeder en alle ſanten
Spinſters/naepſters/mallotten/en danten
Dit ſyn god wours nv al doctorinnen
Overſpeelders/bedriegers/droncken callanten
Syn nv doctoren en predicanten
Si verſtaen ſcriftuere/na haer eygen ſinnen
Sy ſugen quaet wt goet/en ſlach ten der ſpinnē
Si raſen van binnen
Tes goet om kinnen
Si ſoecken hem ſelven/avont en noene
2.Timo.iij. Haer ſinlicheit/en willen ſi niet verwinnen
Wellust ſi minnen
Wat ſi beghinnen
Selden oft nemmermeer/gaen ſi te ſermoene
Naer preecter ergens/een ketter int groene
Daer loopen ſi/om elc de eerſte te ſine

Dat wolc in quaet doen/nv es dus coene [109]
Dit comt meest al clamen wt luthers doctrine

Leest alle cronijcken/en verstaet den keest
De menschen en waren nopt/dus ongeureest
Wie sietmen god soecken/letter oft gheene
De lutherianen/roepen al den gheest
Maer na mijn ouncke̅/cvleeschs soecke̅ si meest
Want ter tepn si slapen/seer noode alleene
Leent pemant eens anders wijf/al heeft hi eene Iacobi.iij.
Tgoet is al gheemeene
Dus weest vry van weene
Men derf npet biechten/ten is maer een suchte̅
Leeft ergens een maechdeken/suver en reene
Si knaghent ten beene
Om van god te schreene

[110]

Luthers secte en mach/geen maechdē geluchtē
Hi heeft oock een gaepken/gaen de geruchtē
Daer hi mede speelt/achter de gaerdijne
Mat.vij. Gelijc den boom is/so bringt hi vruchten
Dit comt meestal tsamen wt luthers doctrine

Men derf niet vasten/niet beden niet vieren
Hout luthers leere/raden/die booze ghieren
Tgeloove is genoech christus heeft betaelt
Laet beelden breken/beroouen ontcieren
Gaet niet te biechten/tsijn quade manieren
Want de kercke/heeft tot noch toe gedwaelt
Gods geest is alleene/op lutherum gedaelt
Die heeft hem bestraelt
Dus raet aen hem haelt
Ho muechdi leiden/een wellustich leuen

Laet de papisten/volcht hē/rasch niet en draelt
Alle duechden versmaelt
En in sonden verstaelt
Tes den wille gods/hi salt saen vergeuen
Doude gesellen/hebbē te scherp gescreuen
Ghi sullet al beter/vinden/ten fijne
Daer en is geē vageuier/vry laet niet beuen
Dit comt meest al tsamen wt luthers doctrine

Prince comt wt luthers leere/oock eenich goet
Neent moet ghi antwoordē/sidi anders vroet
Maer hi met alle/sinen ghesellen
Sijn scadelijcke woluē/onder tcristen vloet
Die de scaepkēs vermoorden/die christus voet Mat.vii.
Tsijn rechte ingelroeyen/vander hellen Joan.x.
Ghinct na haren wille/men soude vellen

[112]

Clusen en tellen
Cloosters capellen
Want so si seggen/men behoeft geen kercken
De clocken heeten si/antechrists bellen
Ten is niet om spellen
Oft oock om tellen
Tquaet dat bedriuen/dees luterscе clercken
Si ontraden alle goede/wercken
Hier omme bliue ic/noch bi dmine
Want willen wy/de werelt nv wel aenmercken
Alle quaet comt meest wt luthers doctrine

Refereyn.

Ioan.i.
Psal.xlvij.

O Eewige claerheit/diet al doet verlichten
Sent doch v stralen/op ons arme wichten
Wi roepen tot v om consolatie

Siet hoe veel wolven/de schapen beuichten
Wie mach ontgaen/haer veninege schichten
Niemant dan die ghi iondt/v gratie
Op eerde en was nopt/booser natie
Naer mijn estimatie
Dan dese vertwijfelde/lutherianen
Si maken onder tvolc/twist en turbatie
En disputatie
Op datse alle duechden/mochten wt planen
En men siet hoe datse wr steken haer vanen
Men laetse berijden/dwelc ic beclage
Wie strijt daer tegen/wie coēt hen ter hant en
Letter pemant/dus segge ic met heeten tranen
Hier om groept de dwalinge alle daghe Mat. xiij.

O geestelike prelaten/van hooger samen

Paus/cardinalen/biſſcoppen/al tſamen
Ezechi.xxxiij Ghi ſijt al wachters/geſtelt opten toren
Om te trompen/aller vianden quamen
Sidi nv in ſlape/ghi mueget v welſcamen
Johan.xxi. Tot herders des volcx/ſidi vertoren
Wert pemant duer v onachtſaemheit verloren
God heeft ghelworen
Van uwen handen/ſal hi epſten haer bloet
Ezechi.xxxiij Maer ſo hi duer ezechiel/ſprac te voren
Ghi hebt ghelchoren
Ezec.xxxvij De ſcapen niet gewept/maer v ſelven gewoedt
Eſaie.i. Ghi ſoect v epgen eere/en tijtlijc goet
In gods eere te ſoecken ſidi ſeer traghe
Om dat ghi de ſcapen/niet wel en hoet
Joan.x. Comen de wolven/om dat ghi dit doet
Hier om groept de dwalinge alle daghe

Ghi predicanten/ontpluyct v monden Esaie.lviij
Roept sond̄ ophoudē/segt den volcke hair sondē
Laet v stemme luden/als een trompet
Waer werden nv vierige leeraers vonden Esaie.lvi.
Ay laten tsijn meest/al stomme/honden
Si en connē niet bassen/hier om wert gods wet
Verget en en heel/achter rugge geset
T simpel volc comt int net
En volgen met hoopen/na luthers doctrine
Om dat daer so menich/rijc groot cadet
Mede is besmet
Vreesen de predicanten/scade en pine
Si sorgen om die waerheit/veruolcht te fine
Voor tgelooue en wilt nyemant laten sijn crage
De wijnroepers mingen/dwater metten wine Esaie.i.
Dies seggic noch eens en bliue bi dmine

Hier om groept de dwalinge alle daghe

Doctoren geleert/inde theologye
2.Timo.iij. Ghi behoort te weerstane/de ketterye
2.Timo ij. Hier om soudi inde scriftuere studeren
Maer ghi let meer/op ander fantasie
Op poetrie en philosophie
En als ghi de ketters/gaet examineren
Ghi wiltse veel te soetelijc/hanteren
Te saen absolueren
Als sijt willen/weerroepen/ghi laet v paepen
En siedi niet/hoe dat sijt renoceren
Datse v tromperen
Als een riet si met allen/winden draepen
Haren ouden sanc si ter stont weer draepen
En loopen ter scolen/achter de hage

Haer ketterie/ſi al omme ſaepen
De clepn correctie doetſe verfraepen
Hier om groept de dwalinge alle dage

O weerlijcke poeſten/elc ſi nv een man
Tgeeſtelic ſweert/de ketters nz bedwingē en rā
Wat de predicanten roepen oft kiuen
Hi ſpotten daer mede/ſi en vreeſen geenen ban
Haddiſe geſtraft/doen tſpel eerſt began
Twaer gedaen/nv ſijnſe quaet om verdinen
Men is hen niet ſtraf/men wiltſe niet ontſijnen
De rondeſchijuen
Werden heenſdaechs/veel teſeere begeert
Dit doet veel volcx/in haer dwalinge bliuen
Na paulus ſcriuen
Ghi en hebt te vergeefs/niet ontfangē tſweert

Eze.xxxiij.
matthee.iij.
Roma.xxxi.

[118]

Die tgeloone/niet en bescermt/en is niet weert
Dat hi eenen princeliken/name draghe
Om eertsce eere/en spaertmē/harnas oft peert
Gods eere gaet te niete/dit iy dat mi deert
Hier om groept de dwalinge alle dage

Ingeniose geesten/wilt dit wel spellen
De princen sijn ontrouwe/der dieuen ghesellen
Esaie.i. Sopho.iij. De vos en de wolf/houden de wake
Si en willen de bruers/in christo niet quellen
Want mochtmen de rechte waerheyt vertellen
Si sijn som siec/vanden seluen ongemake
Al sietmen de ketters/op een cake
Dats een cleen sake
Al hechtmen hem een cruysken/opte mouwe
Dit dunct hem al eere/peynst oft ict rake

Heft aeneenen ſtake
Wät ter ſtont als ſi afſijn ſo eeſt weder douwe
Si en ſijn maer te quader/weer man ofte vrouwe
Wie iſſer af gebetert/ſolueert dees wage
Hoe dat ſe ſweeren/ſi en houden geen trouwe
Want men ſe niet en ſtraft alſomen ſouwe
Hier om groept de dwalinge alle daghe

Daer en is ſchier niemāt/die t ghelooue bemint
Hier om ſeplen de ketters/al voorden wint
Si bedriegen veel volcx ſoot heeft gebleken
Maer al eeſt dat volc ſom/haer bedroch wel kint
Liefte/en profijt/haer herte/verblint
Daer ſe den voet/onder de tafel ſteken
Si ſwigen en louen/ſi en deruen niet ſpreken
Maer hooren na ſpreken

[120]

Nume.xxv. Want si vreesen te verliesen/de lecker beten
Wien sietmē als phinees gods lachter wreken
Certeyn wi ghebreken
Meest al hier inne ic derfs mi vermeten
Paulus scrijft wilt metten ketters niet eten
i.corin.v. Groetse niet seyt sint ian oft v naect plage
i.Iohe.i. Christus raedt wacht v voor valsce propheten
Mathei.vij Ay laten dit wert al tsamen vergeten
Hier om groeyt de dwalinge alle dage

Princelijcke herders in beyden staten
Paus cardinalen/bisscoppen/legaten
Regeerders van landen eñ van steden
Bescermt de kercke en comt haer te baten
Maer de kersten princen malcanderen haten
Theel lichaē is siec van bouen tot beneden

Dbloet chriſti wert onder de voeten getredē
Opten dach van heden
De ſeuenſacramenten/werden beſpot
Ten ſal niet beterē/de quade leden
En ſijn af geſneden
Want een quaet let/alle de leden verrot
Selijc een mottich cleet/dander cleeren vermot
Waert dat elc prelaet/dit wel aenſaghe
Hi caſtijde de ketters/maer dit es cloot
Tes al vaerken ſot en kindeken ſot
Hier om groept de dwalinge alle daghe

Een vertwijfelt ketter argher dan een iode
Verloochent munck recht antecriſts bode
En alle tvolcxken vanſijnder partijen
Verliepen de menſcen in ſpijte van gode

[122]

Twaer wel van node datmense vlode
Als draken serpenten venijnege prien
Si bringen doctoors in theologien
Tot ketterien
Venineger dan oyt basiliscus hanen
Si verstaen scriftuere na haer fantasien
Cloosters abdien
Bederuen dese boose lutherianen
Als heidenen turcken eñ soudanen
Breken si beelden in kercken in capellen
Gene.iij. Hoe sal icse best noemen na mijn wanen
Tsijn eertsche duuels die de menscen quellen

Het helsce serpent/sijn fenijn wt spooch
Waer duere hi ons ouders/te valle tooch
Eet vāder vrucht sprac hi/ghi sult god gelijcken

Goet en quaet weten/merckt hoe hijſe bedrooch
Ghi en ſult niet ſteruen/de duuel looch
Dus doen ooc ſijn dienaers/in alle wijſen
Hi trecken tvolc/met looſen practijken
Ho men ſiet blijcken
Hi prieken vrijheit/daer de menſcen na haken
Met honich ſi om den mont/al ſtrijcken
Den armen den rijcken
Ontraden ſi vaſten/bidden en waken
Hi puſen gemac/ſterpheit ſi laken
Hier ouer bringen/ſi veel ſielen ter hellen
Ic ſegt v al ſamen/wilt de waerheit ſmaken
Tſijn eertſte duuels die de menſcen quellen

Romã. xvi

Gelijc chriſtus/ſijn diſcipulen wt ſande
Ho ſendt ooc de ſine/de hellſche viant

Mar. xvi

[124]

Die hem wel ſtoutelic/ deruen vermeten
Scriftuere wt te leggen/ na haer verſtant
Diſcoort verweckende/ ouer alle dlant
Als ſcorfte ſcapen/ vāder kercken geſpleten
Ongeleerde buffels/ die niet en weten
Mat.vij. Grieckſche poeten
Wtgeloopen muncken/ verkeerde van ſinnen
Wacht v wilt criſtus woort niet vergeten
Tſijn valſche prophecten
Al ſchijnen ſcapen/ tſijn wolven van binnen
Mat.xxv: Aen haer vruchten ſult ghiſe kennen
Als bocken/ niet als ſcapen/ ſalmenſe tellen
Weer lutherianen/ oft lutherinnen
Tſijn eerſte duuels die de menſchen quellen

Ezechie.xiij Si liegen lueg[illegible]nen/ ſi ſchriuen brieuen

Hi ſtelen naem en ſame/arger dan dieuen
Hi waren ooc weerdich/meerder pine
Haren heilſen vadere/ſi ghelieuen
Geeſtelic en weerlic/ſ gerieuen
Het is hen alleleens/weer munt oft bagijne
Hi bieden elcken/van haren venijne
In goeden ſchijne
Hcropen ſi haer valſche/verdoemde boecken
Tſijn eertſe neckers ic bliue bp dmine
Een volle doſijne
Mutſaerden aendē eers/ic en wille niet vloeckē
Men ſpaertſe te ſeere/dit doetſe vercloecken
De vos ende de wolf/ſijn goede gheſellen
Hi roepē den geeſt/maer tis tvleeſch datſe ſoekē
Tſijn eertſe duuels die de menſchen quellen

[126]

Naer ketterlijcke boecken/doen si prenten
En scinckense wech/als groote presenten
Om datse tvenijn/wel souden verbreyden
Hoort watse noch doen/dees vallce serpenten
Si gaen in cloosters/met haren argumenté
De gheestelike maechden/smeeken en vleyden
Ezechie.xiij Wat sit ghi hier gesloten/wilt van hier sceyden
En gaet v vermeyden
Gene.i. Wast en v̄menichfuldicht/het sijn gods woorden
Wilt dit vervullen/rasch sonder beyden
Elc mocht wel screyden
Dat si de sielen/dus deerlijc vermoorden
In dooste/in dweste/suden en noorden
Al omme sijt in/tverweerde stellen
Ic derf wel seggen/al waert dat sijt hoorden
Tsijn eertsce duuels die de menscen quellen

Van comen de wijfs/noyt argher maren
Clappen en couten/als groote caren
Bi biechtuaders/predicanten/en doctoren
Geueynsdelijc/oft deuote/hertkens waren
Hier mede isser vele/qualijc geuaren
Die hem sprake houden/acht ic half verloren
Si sullen der bi argeren/al haddē sijt ghesworen
Elck hoeder hem voren
De vrouwen sijn subtijl/bedriechlijc van zeden
Salomon de wijste/onder de sonne gheboren
Van god vercoren
Deden hem de vrouwen/niet afgoden aenbedē
Men vint valscer dan dye/opten dach van hedē
Geleerde wilt doch/dit veersken wel spellen
Schout sulcken serpenten/wildi leuen in vreden
Tsijn eertsce duuels die de menschen quellen

[128]

Alsijnt ioncfrouwē/met steertē/oft cadettē
Gaetter niet me omme/tsijn sviants netten
Een besceten kde/wilder vele bescijten
Hoort hoese blasphemerē/in haer banckettē
Met ander lien ghebreken/haer tanden wetten
Eens yegelijcx misual/sullen si verwiten
Die duecht doen heeten/si ypocriten
Haer lippen si biten
Als yemant derf tegen/haer dwalinge spreken
Siet hoese hen/in bruerlijcke/liefte quiten
Si stooten si smiten
De ghene die hem/de waerheyt preken
Waert in haerder macht/si souden hem wreken
En werpen ter neder/cloosters en cellen
Theeten cristen menscē/mair waert wel bekekē
Tsijn eertsce duuels die de menscen quellen

Princen en princessen/als v dluters/ghespuys
Wilt genaken/maect geringhe/een cruys
Geeft hem geen gelooue/haer fūdamēt is wack
Wilter niet me eten/gaet niet in haer huys
Want gods eere achten/si min dan een gruys
Op vasten/op biechten/hebben si den hack
Si eten alst hen lust/en vollen haren sack;
Als tvercken aenden back
Si slocken svridaechs vleesch/al warent honden
Aen papen aen muncken/weten si een lack
Si en sien niet wat pack
Si hebben op haren/hals ghebonden Mat.vij.
Luegenachtich spreken/si met twee monden i.timo.iij.
Men soude haer bedroch/nyet meten met ellen
Al dat si soecken/is vryheit in sonden
T syn eertsce duuels die de menschen quellen

[130]

Oeestelic/weerlic/heeren/eñ knechten
Geleert/ongeleert/minste/mettē meestē
Ic wil hier vragen/wie sal mi berechten
Waer de lutherianen comen ter feesten
Si roepen al den geest/maer leuen als beestē
Contrarie god/en der heyliger kercken
Wat geest regeertse/mē vint tweedley geesten
Eerst gods geest/die duecht leert sinen clercken
En de bose geest/die alle quaet wilt stercken
Die doet de sine/in dwalingen rasen
Gods geest/leert ootmoedichz in alle sijn werkē
De boose geest maect noeswijs en op gheblasen
gods geest maect wise/de bose geest maect dwazē
gods geest is vreedsaē/de bose geest murmureert
Segt mi al die opt scriftueren lasen
Wat geest eest die de lutherianen regeert

Sapien.vij:
Esaie.xi:
Gala.v.
i.timo.iiij.

Gods geest/leert simpelheit/onderdanicheit Roma.xiij.
Want christus/was gehoorsaem totter doot i.petri.ij.
De boose geest/leert alle wederspannicheyt Philip.ij.
Versmaet vprelaten/en kent gheen hoot
Gods geest/seit/begeert niemāts goet/al hebdy
De bose geest/seit/alle dinc is gemeene (noot Exodi.xxxij
Gods geest/seit/wildi leuē/hout dat god geboot Mat.xix.
Neen tis ommogelijc/v macht is te cleene
Seit de boose geest/ghelooft alleene
Al valdi in sonden het is gods wille
Gods geest raet voor dbeste/te bliuen reene Mat.xix.
De boose geest/seit neen/swiget daer af stille corin.vij.
Papen en muncken/trout elc een dille
Veruult gods woort/wast/en multipliceert
Ghi ouders die scriftuere/leest metten brille
Wat geest eest die de lutherianen regeert

[132]

Mat.xxij. Gods geest/seit/geetf god dz ghy hē sculdich/sijt
En den keyser/dat den keyser/toe behoort
Mat.xxiij. Doet datse v heeten/in al verduldich/sijt
Neen seit de boose geest/onthout dit woort
Ghi sijt al vry/dus v vryheyt/orboort
Acht geen menschen gheboden/dats minē raet
Gods gheest/raedt altijt/paeys en accoort
Ephe.iiij. De boose gheest/raedt oploop/en ouerdaet
Psal.xiij. Gods geest/sayt goey tarwe/de bose geest quaet
mat.xiij. Gods geest/leert elckē zij selfs houekē wiē (saet
Mathei.vij De boose geest/raet hier teghen/dmeeste quaet
Sapi.i. Hem seluen vergeten/en op andere/sien
Gods geest/leert/alle achterclap vlien
De boose geest/leert datmen elcken diffameert
Ic en weet wat seggen/maer ic vraechs den lien
Wat gheest eest die de lutherianen regeert

De doot en dleuen/water eñ vier — Eccle.xv.
Kiest wat ghi wilt/uwen raet is in v hant
Dit seit gods geest/wat seyt de boose ghier
Ghi en hebt geenen wille/dit is ander verstant — i.petri.v.
Gods geest/seit abstineert/neē ruert uwen tant — Iohs.ij.
Seyt de boose geest/ghi en derft niet vasten
Deuangeliste/bescrijuet/in sassen lant — Mathei.iiij
Door ingeuen des geests/tes goet om tasten
Wat geest dat is/tsijn ongelijcke gasten — i.corin.vi.
Gods geest leert/doet penitentie iolijtelijc — Mat.iiij.
De boose geest/seit neen/wilt v niet verlasten
Die sijn vleesch castyt/doet ypocritelijc — Sapien.i.
Gods geest/spreect minlijc/de bose geest spitelijc — Eccle.xxiiij.
Gods geest/maect sterc/de bose geest tempteert — Luce.xxij.
Geminders der waerheit/aēmerct doch vlitelijc — Psal.xxxij.
Wat gheest eest die de lutherianen regeert

[134]

Mathei.vij

Gods geest/seit gaet inne/door de inghe poorte
Den wech is smal/die totten leuen/leyt
De boose geest seyt hoort hier mijn soorte
Wādelt den rumen wech/vol rooskens gespreit

Sapi.ij.

Soect gemat/en alle wellustichept
Ghi en condt gods geboden/niet gehouwen
Ten is geen noot dat ghi biecht/of sondē bescreit
Ghi en derft niet doen/dan alleene betrouwē

Iohe.ij.
Luce.xiij.

Gods geest seit/v sonden moeten v rouwen
Doet penitentie/oft ghi sult al vergaen
De boose gheest seit/hoort mannen en vrouwen
Ghi en derft v hant/aenden ploech niet slaen
Christus heeft voldaen/laet v wercken staen
Breect kercken en clusen/en beeldē ghestoffeert
Ic vraghe noch/wie sal mi berechten saen
Wat geest eest die de lutherianen regeert

Die sinen broeder sot heet is verdoempt Mat.v.
Seyt gods geest/achtclappers bedwict v beckē
Tserpent seyt/dwelc mē den boosen geest noēpt
Met pans met bisscoppen wilt spotten en geckē
En haer ghebreken/elcken ontdecken
Plactbrieuen aen kercken/laet boecken scriuen
Tgemein volc wilter/tsegen verwecken
Laet papen en muncken/tsamen verdriuen
Gods geest seit/wilt inden ouden wech bliuen
Deenicheit der kercken/en wilt niet schueren Johe:ij.
De boose geest seit/sal v leere becliuen Ephe.iiij.
Ghi moest de scriftuere/recken en lueren
Hier mede suldi/donnosele besueren
Roept euangelie/maer tfutselboec studeert
Segt mi die dabusen siet die nv gebueren
Wat geest eest die de lutherianen regeert

[136]

Roma.viij. Gods geest/wet dē mēsce/tot duechdē lustich zij
Sapi.vij. De bose geest/doet inden dyenst gods vertragē
Gods geest/maket herte inwendich rustich/sijn
De boose gheest doet conscientie knaghen
mat x: Gods geest doet stoutelijc sonder versaghen
In dopenbare belijden de waerheyt
Ioan.iij: De boose geest/doet preken achter de haghen
Sijn valsce propheten/hatende claerheyt
Gods geest/sinen apostolen/openbaer seyt
Mar.xvi. Gaet willet dwoort gods inde menscen planten
De bose geest/seit neē en spaert geenē arbeyt
Gaet verkeeren dwoort gods/mijn predicantē
Leert gods moeder versmaden/en alle santen
Scriftuere na uwen/wille exponeert
Ezechie.xiij Doctoren/predicaren/en obseruanten
Wat gheest eest die de lutherianen regeert

Vince.

De gheeſten ſijn ſeer/menigherhande — iij.reg.xxij.
Den gheeſt der wijlen/beſat/achabs propheten
Segneert ooc als nv/men achter geen ſcande — Gene.iij.
Den geeſt daer adã de vrucht/doot heeft gebetẽ — Thobie.iij.
Doet nach de menſchen/verboden ſpijſe eten
Asmodeus/den geeſt/vol oncuyſcer voeren
Doet monikẽ en nonnen/haer geloofte vgeten
Die ſi god en haren/ouerſten ſwoeren
En doetſe loopen/als boeuen en hoeren
Wt haren clooſters/achter de ſtraten
Den gheeſt lucifer/beſit nv de boeren
Datſe al gheerne op/mopſes ſetel ſaten — Nume.xvi.
Den nidegen geeſt/doet malchũ/petrum haten — Iohan.xviij
Hier om de valſcheit de waerheit perſequeert
Och wie ſal mi berechten/wt caricaten

Wat geeſt eeſt die de lutherianen regeert

Referepn:

O God almachtich/ons hemelſche/vadere
Wilt dat ſÿn kinderen/alle gadere
Mat.vi. Hÿn rÿcke beſitten/duer tribulatie
Hier om gehingt hi/wt minlÿcher adere
Actu.xiiij Dat valſce propheten/ſo lang ſo quadere
ij.corin:xi. Ter werelt verwerken twiſt en turbatie
Op dat de goede/duer haer temptatie
Hier werden heproeft/en namaels verheuen
Wt ſciftueren neme/ic mÿn fundatie
Enals ic vinde in mÿn contemplatie
i.Timo:i. Ho hebben de ketters/veel quaets bedreuen
Eerſt Hermogenes/Philetus/in haer leuen
Die Paulus predicatie weder ſtonden

Maer onder al daer wi af vinden beſcreuen
Nopt arger dan luther en was gheuonden

Van hem ſo ſpreectmen/ouer duſent milen
Hijn leere vliecht/als veninegħe pilen
Daer veel kerſten ſielen/me werden vermoordt
Tes waer men heeft ketters/vondē bi wilen
Vernufter dan luther/quaet om verſubtilen
Die wt hem ſelven/nieu errozen brachten voort
Maer meeſt alle ketterie/die is gehoort
Heeft luther als valſch veninich ſerpent
Naer hem getrocken/en duer ſijn woort
Wert ſi verbiept/en als nieu geboort
Dat vooutijts/verbrant is wert weder gepient
Nopt en had de duuel/beter inſtrument
Hijn dobbel bedroch/is ſeer quaet om gronden

[140]

Dus seggic noch eens/want nu blijct present
Noyt argher dan luther en was gheuonden

Doude ketterie/heeft hi tsamen gheraept
Die lach begrauen/inden hoec verscraept
En heefter vanden sinen/wat ane ghelapt
Van wtgeloopen moniken/wert hy vercnaept
Die tegen hem spreect/teghen eenen ouē gaept
Sonder redene/hi na sijn sinlicheit clapt
Al waert dat lucifer/selue waer ghecapt
Hi en soude niet veel argher mueghen wesen
Heel kerstenrijc duer hem/in duechdē verslapt
Voor soeten wijn/hi valsch venijn wt tapt
Was arrius quaet/niet beter en is desen
Als manicheus/Marcion/wert hi ghepresen
Ebion/Eluidius/snooder dan honden

Maer wat quaet dat wi/van dandere leſen
Kopt argher dan luthar en was gheuonden

Hi heeft ſijn venijn/nv wte ghelpoghen
Dat hi ouer veeliaren/hadde ghelogen
Wt oude verdoemde/ketterlycke boecken
En daer toe heeft hi/nieu logenen geloghen
Veel quaets geſpuys/heeft hi aen hem getogen
Aenmerct ſijn diſcipulen/aen alle hoecken
Hoe ſi blaſphemeren/achterclappen vloecken
Overſpeelders/bedriegers/meeſt aẽ hẽ houwẽ
Vertwijfelde papen/die god niet en roecken
Maer ghemac/en alle wellufticheit ſoecken
Verloopen religioſen/mans en vrouwen
Dien raedt hi/dat ſi malcanderen trouwen
Ghelijc ſijn ſcriften/openbaer ouconden

[142]

Ic segge op dat elc/tvenin mach schouwen
Noyt argher dan luther en was geuonden

Een duue wert op sijn schoudere geset
Gelijc den valschen/prophete/machomet
Wāt bedrooch/dye tvolc/luther doet vā gelijckē
Ic en weet hem waer bi/compareren bet
Hi geeft een saechte/gemackelijcke/wet
Daer hi mede trect/dar me metten rijcken
Vasten maect hooft sweer/het doet beswijcken
Maer eten en drincken/thertken vermaect
Hier om prijst hem tvolc/somen siet blycken
Moniken en nonnen gaen tsamen strijcken
Hi preect al vriheyt/daer meest elc na haect
Hi latet al toe/dat den vleesce wel smaect
Dees gripēde wolf/heeft veel scapen verslondē

Dus ſeggic noch eens/mi en roert wie dlaect
Nopt argher dan luther en was geuonden

Wat is duer hem geſtort/al chriſten/bloets
Hi maket volc weerſpannich vol ouermoets
Onderſaten ſteken/tegen haer prelaten
Wat doet hi al quaets/wat belet hi al goets
Tis meer dan wondere/dat in pemant vloets
Sijn valſce leeringe/can gheuaten
Hi is choofc van allen/apoſtaten
Een volmaect doctoor/inde ketterie
Capitepn van allen/dionkaerts en fraten
Als donatus/houeerdich/ketter verwaten
Valdo/Wiclef/Johannes hus/dees drie
Hieronim? vã pragen/dits een compaengie
Van lucifer als valſce /leeraers gheſonden

[144]

Ic late mi duncken/na mijn fantasie
Noyt argher dan luther en was ghevonden

Princen en princessen/redelijcke gheesten
Schout de lutherianen/in alle feesten
iij.reg.xxij. Den luegenachtigen geest/heeftse beseten
Ouersiet den hoop/vanden minstē/tottē meestē
Si verachten gods wet/si leuen als beesten
Vliet de serpenten/oft ghi wert ghebeten
Want onder alle/valsche propheten
So en heeftmen niet so boosen/geuondē bicans
Als luther/die door sijn/valsch vermeten
Wt grooter houerden/waēt alleene meer wetē
Dan alle heylighe/gheleerde mans
En hout hant me ane/aender ketters dans
Als capiteyn/draecht hy den standaert ontwōdē

Dus stuyt ic al heb ic wederseggheres nochtans
Noyt arger dan luther en was gheuonden

Refereyn declarerēde wt der heyliger scrif
tuerē/dat de menscē hebbē eenē vryen wille.

Ons heylicheyt is/den wille ons heeren — Thessa.iiij.
Dat wy souden laten/duechden v̄meeren
Wildi tot mi keeren/ic keere mi tot dy — zacharie.i.
Dus roept god dicwils/so scriftueren leeren
Al hebdi v van veel boels laten onteeren
Wilt niet verweerē/maer keert weder tot mi — hiere.iij.
Hierusalem/hierusalem/hoe comet bi — Mat.xxiij.
Ic heb v seyt hi/dicwils willen versamen
Gelijcken hinne/haer kiecxkēs onder mi vry
Ghi en wilt niet tfij/ghi muecht v wel scamen

[146]

Luce.xiiij. Myn auontmael is bereet naer tbetamen
Die wilden quamē/god en heeft nyet gebroken
Johan.vij. Comt tot mi al die dorst/roept christus bi namen
Hebben wi geenen wille so ketters ramen
So sijn dees woorden te vergeefs gesproken

God seyt/in deuteromio eest bescreuen
Deute.xi. Siet ic legge v te voren dees woorden cleuen
Deewich leuen/oft de vermalediding
Laet ghi mijn geboden ghi wert verdreuen
Eest dat ghise hout/eewelic verheuen
V wert gegeuen/de hoochste verblidingen
Johan.i. Leest ioannem in deerste sonder vermidinge
Hoort sijn belidinge/god geeft ons macht
Kinderen gods te werden/noch seker tijdinghe
Na ons beluidinge/staet cristus en wacht

Voor tduerkē en clopt/esser niemāt wel bedacht Apoca.iij.
Die mijn stemme acht/is de duere ontploken
Ic sal mijn auntmael daer houdē dach eñ nacht
Dit seyt god/is dan den vryen wille versmacht
So syn dees woorden te vergeefs gesproken

Esser geenen vryen wille/liecht christus dan
Die seit/wie na mi wilt comen tsi wijf oft man
Matheus scrijft hier vā/ten syn/geen sagen Mat.xvi.
Wat sprac god tot caym/eer hi de moort began
Ghi mueget tquaet v̄winnē/dwelc hi nzen v̄wā
Maer heeft nochtan/sinen broeder verslaghen Gene iiij.
Twas syn scult/niet gods scult quā hy in plagen
Hoort salomons gewagen/die de waerheyt vāt Eccle.xvij.
Voor v staet water en vier/wilt niet clagen
Riest na v behagen/mijn siel is in mijn hant

[148]

Sept dauid verlicht mettē godliken beane
Ontbint desen bant/zijn v oogen geloken
Ghi die errueren stropt/ouer alle dlant
Esser geenen vrpen wille/na v erch verstant
Soslijn dees woorden te vergeels gesproken

mat.xi. Ons gesontmaker christus noch opēbaer sept
Comt alle tot mi ghi die daer arbept
mat.vij. Vwen last/vswaerhept/sal ic v verlichten
Joan.xij. Gaet duer dinge poorte/die int leuē hier na lept
Die wile dat ghi dlicht hebt/wādelt inde claerhz
Sept deewige waerheit/verstaet mijn dichten
Paulus scrhft/tot ons sondige wichten
hebre.xij. Wilt sept hi op richten/vslappe knien
Doet duecht sonder ophoudē/en wilt nz swichtē
Voetsviants scichtē/leert scriftuere ons vlien

Hout de geboden/wildi deewich leuen sien
Seit crist? van wyen/wert alle quaet gewroken Mar.xix.
Tes gods wille/dat salich werden alle lien
Hebben wi geenē vryē wille ic blijf bi dien i.timo.ij.
So sijn dees woordē te vergeefs gesproken

Prince.

Werpt wech al v ouerdaet/doet mijn beuel
Maect v een nieu herte/laet v ouerspel
O huys van israel/waer om suldi steruen Ezec.xviij
Seyt god duer den prophete Ezechiel
Ic en begeere sonders doot niet/al is hi fel
Maer keert hi hem snel/so menich weruen Ezechi.xviij
Als hi sucht voor sijn sonden/sal ic se af keruen
En hi sal eruen/mijn rijcke reene
Gods graci es bereet/soet bouen conseruen
Dat wi dan bederuen/tis ons scult alleene

[150]

Ti'um.ij. mat.iij.

Keert wed̄ en leeft/seit god tot groot en cleene
Ic en verstoot geene/comt onder mi gedoken
Doet penitentie roept hi al ghemeene
Hebbē wi geenen wille/elc trect te beene
So syn dees woorden te vergeefs gesproken

Refereyn.

i.corin.vi Eccle.ij. Psal.xcvi.

Die gode bemint/wilt al dz god/wilt
en dz god mishaecht sinē vuēdē mishaecht
Siet nu hoe luthers wille/en gods gebot scilt
Ghi vint seer vele/als ghijt wel onderuraecht
God eerst tot hem seluē/groote liefte draecht
Syn muegētheit/wijsheit/goethz/bemint hi

Psal.c.l. Eiaie.xlv.

Die wilt hy dat elc looft/maer luther ōuersaecht
Heeft dese beclaecht/eerst gods macht v̄dint hy
Inde seuen sacramenten/viere ontkint hi

Errueren vint/hi blasphemie spreect/hi — ij.timo.iij.
Gods wijngaert bederft hi/de vruchtē v̄slint hy — Canti.ij.
Tvrstāt verblint/hi/veel valschedē preect/hi — Deut.xxvij.
Vermetelijc gods geboden breect hi — Eccle.viij.
Tegen hem steect hi des ic wel seggen derre — Actu..ix.
Luthers liefte is van gods liefte verre

Gods wijshz/daer elc v̄stāt voor wondlick/wijct — Romā.xi.
Dese soude luther/ooc geerne onteeren
Scriftuere waer in/gods wijshz/bysondlic/blijct
Gesprokē gescreuē/duer den gheest ons heeren — ij.petri.i.
Die wilt hi/na sijn/goetduncken verkeeren — Hiere.xxiij.
En deewige wijsheyt/logenachtich maken — Roma.i.
Tes vā diē die dwoort gods bedriechlic leeren — ij.corin.iiij.
Versteent vol weeren/seer gierich ter wraken — Hiere.xix.
Hi verwindert gods goetheyt in sulcken — ij Thessa.iij.

[152]

Als hi gaet laken/alle goede wercken
Tgeloue alleen seit hi doet god genaken
Hier duer duecht staket̄/beyde leecke en clerckē
Duecht doē is sonde/seyt dees bastaert ū kerckē
Duer dit aenmercken/segge ic half erre
Mathei.xv. Luthers liefte is van gods liefte verre.

Tes kinlijc dat god/sijn santē grootelijck/mine
Prouer.viij Die bi hem bouen/in vreechden triumpheren
Roma.viij. Hi wilt dat mēse eert/mair somen blootelijc vine
Esaie.xxxv Luther wilt alle santen blasphemeren
Johan.xij. Missen gebeden die den dooden profiteren
Hi den sielen/oock na sijn macht ontreet
i.mac.xij. Hemel en eerde wilt hi schiere regeren
Dits sijn studeren/gods dienst hi begeert
Psal.xlix. Den stanc sijnder ketteriē de lucht beuleet

Chriſtenen verwert/hi te leuen als honden — Johe.ij.
Gods woort hi na ſijn ſinlicheit vert — ij.petri.ij
Daer mede bedect/hi ſijn ſtinckende ſonden — i.corin.xiij
Wie ſal hem helpē/hi ignoreert ſijn wonden
Noch wil ic ontronden/eer ic langer merre
Luthers liefte is van gods liefte verre

God is deewich goet/des hi alle duecht/prijſt — Plal.xliij.
Luther verualcht de duecht/ic blijfs bidē mijnen
Crijſt dē naumē wech/ter eewiger vruecht wijſt — Mathei.vij
Luther leert den rumen wech ter helſter pinen
Daer de menſcen duer loopē al met doſijnen
Haet doet hi branden en liefte vercouwen — Mat.xxiij. Sapiē.ij.
Huuerheptontraet hp muncken en baghijnen
Onrepn als ſwijnen/malcanderen trouwen
Tgu[illegible] hp groepen en duecht verflouwen — mat.xiij.

[154]

Die met hem houwen/tsi in wat landen
Philip.ij. Si soecken al tvleesch/beyde mans en vrouwen
Eccle.xxi. Men machse wel scouwen/als helsce viandē
Wat bringt hi al sielen/in souuels tanden
Wt cristus handē/des ic in dwoort verwerre
Luthers liefte is van gods liefte verre

Roma.viij. God wilt en hy leert/datmē dlichaē tīmē/moet
Luther leert niet vasten/maer leckerlijc eten
Inde vloet vā welluste/eest om swimmen/soet
Apoca.ij. Dit prijst hi/als een vanden valscen propheten
Pro.xix. Machomets dobbelen geest/heeft hem beseten
Want met soeten ase/hi dnecken wt preyt
Om vincken te vane/na sijn vermeten
Gods doet hi v̄getē/dwelc menich bescreyt
i.Joan.ij. Den wech van antichrist/hi vromelicherent

Duer sijn houerdicheit/hi alle dinc berecht Roma.xvi.
Siet hoe hi van deenicheit/der kercken sceyt
Dongeleerde hi vleydt/geleerde hi beuecht
Noyt en hadde lucifer/getrouwer knecht
Ic segge hoe slecht/ic kijke duer de herre
Luthers liefte is van gods liefte verre

God mint pays/die sinen iongers vrede/gaf
Luther verwect oploop strijt eñ discoort
Men weet hier besceet/te meniger stede/af Ioan.xx.
Hoe menich dusent/isser in haer bloet v̄smoort Prouer.xvi.
Duer hem gesciet dagelicx noch roof en moort
Muncken nonnen papen/verbannē verwatē
Loopen tsamen/tes wonder watmen hoort
Wat stellē si dan voort/si scenden de straten
Den ledē doet hi thooft/veruolgen en haten

In allen staten/brout/luther suer bier
Luce.x. Men bespot paus/cardinalen/legaten
Bisscoppen/prelaten/wie stoort doch dit vier
Lucifer is de meester luther de scholier
Nidunctals ic hier/wel nauwe op sterre
Luthers liefte is van gods liefte verre

Prince.

1.corin.vi. Prince luegene/is verre/vander waerheit
Luce.xvi. Christus is ooc verre/van belial
De helsche donckerheit/van deewige claerheit
De salige sijn verre/van tverdoempt getal
Wit en swert scilt vele/en eewelijc sal
Noch verder is luther vā god/ic wilt verstijuen
Joan.x. Een sielgierich wolf/die wt christus stal
Inden helsen wal/veel schapen sal duuen
Gods liefte doet hi/wter herten wijuen

En daer in ſcriuen/al vleeſch en bloet
Sulſchept oncuyſchept vloecken en kiuen
Ic wilder bi bliuen/dat hi es gebroet
Wt alder ketters aſſen/van lucifer geuoet
Dinct ſidi vroet/valt niet vander kerre
Luthers liefte is van gods liefte verre

Refereyn.

MEn geloofte geen lantē ſi en doen miracule
Dit woort is vā ours/geſprokē geſcreuen Joan.iiij.
En nv is luther inde tabernacule
Te wittenberge/als groot ſant verheuen
Wat miraculen doet hi/wat mach hi geuen
Dat hem dus verheft douer lantſche natie
Lept hi een ſtrange/exemplaer leuen
Merct hierſyn heylige conuerſatie

[158]

Hi maect oploop/strijt/murmuratie
Hi veriaecht paeys/vrede en accoort
Santen verwecten doden/duer gods gracie
Daer tgeloue/duer gesterct wert/en crist⁹ woort
Maer contrarie wert/van desen sant gehoort
Wāt duer hem wert vergotē/tcristen bloet
En menich hondert dusent/mēscen vermoort
Dit syn de miraculen die luther doet

Hi waeyt met allen windē/gelijc een loof
Hi can gods geest/wten menscen verdriuen
Hi maect gaende lien crepel/en hoorende doof
Siet doch hoe syn/miraculen beclinen
Oude ionge doet hi/in sonden versuiuen
Die ter kercken/om aflaet plegen te gane
Sietmē no thuys/in haer camerken vliuen

Oft gaen tuyſſchen/ên ſpelen opte bane
Die voortijts gods woort/diep om te verſtane
Vanden predicanten/hoorden metiolite
Hijn nv doof/geen predicāt/en ſtaet hen ane
Dan een verloopē munc die de cappe is quijte
Die dwoort goods verkeeren/tharen appetijte
Dien heeten ſi geleert/verlicht/en moet
Dus ſeggic noch/allen ketters te ſpite
Dit ſijn die miraculen die luther doet

Luther werct wondere/ic bens oirondere
Dat hier voortijts recht was/maect hi nu crom
Duecht heet hi ſonde/eñ oot biſondere
Wiſe geleerde mannen/maect hi dom
Hiendelien blint/en wel ſprekende ſtom
Gods lof oft biechte en willen ſi niet ſpreken

[160]

Maer al sijn discipulen/dats meer dan som
Connen wel couten/van ander lien gebrekē
Si sijn vol achterclaps/theeft claer gebleken
En tsijn selue de scorfste scapē diemen vint
Maer si en sien den drec niet/daerse in steken
So heeft haer patroon/de oogen verblint
Mochten si volbrengen/daer si toe sijn gesint
Si maecten gemeene/alder werelt goet
Siet christen menscen/die tgelooue bemint
Dit sijn de miraculen die luther doet

Lucifer sal lutherum/croonen feestelijc
Want hi heeft hem menige/siele gewonnen
Die eens waren geestelijc/maect hi beestelijc
Tspel dat hi heeft geroct/wert vast ghesponnen
Hi doetse qualic enden/die wel begonnen

Donſtantachtige machtmē nv kēnē voor waer
Religioſen/beide muncken en nonnen
Die repnſcheit geloofden/ouer menich iaer
Dien wert haer ordene/nv veel te ſwaer
Si en willen niet meer dragen/ſors capuunen
Deen loopt hier hoere/dander boeue daer
En hangen haer cappen/opte tunen
Si en achten gelooften/wielen oft cruncn
Maer loopen in dwilde/als menſchen verwoet
Van deene ſonde in dander/als turckē en hunen
Dit ſijn de miraculen die lucifer doet

Hi maect veel hoeren/hi maect veel boeuen
Want muncken en nonnē/ſijn lup en lackere
Hem gebreect van als/honger doet ſe bedroeuē
Si en connen niet ploegen/inden ackere

[162]

En wilt hem dan niet/borgen de backere
Men moet etē/daer en is geē gelt om coopen
Om crigen sijn si in quaet doen/wackere
Dan gaet dit gespuys/met grooten hoopen
Den coopman berooven/den lantman stroopē
Moorden/branden/stelen niet om verstrangen
Ten lesten/siet mense tsamen knoopen
Deene op een rat/dander gehangen
Na haer wercken/si ten eynde loon ontfanghen
En darm siele vaert licht/bi thelsce gebroet
Elc mocht wel seggen/met bescreyden wangē
Dit sijn de miraculen die luther doet

Weeukēs maechdē/voortijts nz om v̄simpelē
Esaie.iij: Die thooft lieten hangen/in deerde manierich
Men siet hoe aerdich/dat si hen nv wimpelen

Si werden weerlijc/curioos/en nieuclerich
Die reinichlijc leefden/deuvot en vierich
Heeft luther/eenen anderē/geest doen rapen
Om eenen mā te crigē/sijn si seer gierich
Si en willen niet langer/alleene slapen
Het waer hen alleleens/weer munckē oft papē
So grooten begeerte/hebben si om houwen
So de meester doet/doen maerten en cnapen
Die hi heeft gevangen/in sijn clouwen
Si sijn sonder vreese/beide mans en vrouwen Luce.vi.
En op haer boosheit/dragē/si hoogen moet
Noch seg ic/al soudense/venijn wt spouwen
Dit sijn de miraculen die luther doet

Men veracht gods moeder/en alle santen/siet
Kercken clusen/werden gedestrueert

[164]

Men gelooft precaren/oft obseruanten/niet
Maer den spinroc/deuangelie exponeert
Gods lichaē/gods bloet/wert geblasphemeert
Men spot metten seuen/sacramenten
De heilige scriftuere/wert gecorrumpeert
Duuelsce glosen/laetmen daer bi prenten
Mannen cloosteren/en ooc vrouwen conuentē
Werden bedoruen/vanden boeuen/onuersaecht
Van onnosel scaepkens/maectmen serpenten
Men scoffiert/so menige/geestelijcke maecht
Heel kerstērijc schiere/indē dyēst gods vtraecht
Meestelc sijn lichaē/na sijn sinlicheit voet
Es hier yemant/die luthers/leere behaecht
Dit sijn de miraculen die luther doet

Prince.

Elc siet de werelt/vol dieuen crielen
Dlāten is niet veylich/men scent de straten
Mē vermoort veel lichamē/noch veel meer sielē
Werlike princen/geestelike prelaten
Beuechten de boeren/haer ondersaten
Chore en abiron/sijn weder verresen Nume.xvi.
Doctoren pastoren/licentiaten
Werden nv/vanden wijfs onderwesen
Scrtftuere wert/inde tauerne/gelesen
In deen hant deuangelie/in dander den pot
Tsijn al droncken soctoren/nochtans van desen
Werden geleerde/predicanten bespot
Tvolc mest in sijn quaethz/als tvercken int cot
De werelt is verdroncken/inder sonden vloet Ozee.iiij.
Noch so ic eerst seide/so seg ic int slot

[166]

Dit sijn de miraculen die luther doet

Hier na volcht een ander Refereyn wt der heiligher scriftueren declarerende/ waer in dat meest prophecien werden veruult.

Alsmē de scriftuere wel speculeert
Mz v̄subtilē v̄stāde in dmerch grondeert
So wert rabbi salomons woort geprobeert
Daer hi seyt int openbaer
Dat alle propheten hebben gepropheteert
Principalic op messiam/die ons regeert
Waer duer de werelt soude wer dē gesalueert
Dit es seker waer
Maer alsmen wilde vragen waer inne naer
Dat christus is gestoruen ende verresen
Meest prophetien veruult werden/so eest claer
Inde heilige kercke/ic blijfs bi desen — Ioan.i.x.xix
Die christus heeft met sinen bloede genesen — Collos.i.
En getrout aent cruce duer sijn godlijcke macht — Actuum.ij.
Dus als wi de scriftuere neerstich ouerlesen
Na dat christus ons salicheyt heeft gewracht — i.petri.i

[168]

Werden meest prophetiē in zijn bruyt volbracht.

Ozee.ij. Dat de kercke met christo als bruyt is verselt
Hiere.ij. Apostolus paulus seer suuerlic stelt
Mat.ix. Dat de goede in haer sonden liden gewelt
Mar.ij. Vanden boosen quaden
Ycorin.ix. Heeft christus haer brudegom te voren ghespelt
Ephe.i. Siet ic seinde v gelijc als scapen int velt
Collos.i. Onder de woluen ghi sult werden gemelt
Mat.x. Voor haer valsche raden
Mat.v. Si sullen v vangen/beliegen/versmaden
mar.xiij. Om minen naem suldi werden geslagen
Joan.xiij. Tis veruult duer tyrannen vol ongenaden
Joan.xvi. En noch werdet veruullet in onsen dagen
Luce.xiij. Dē quadē sijn ooc gepropheteert veel plagen
Luce.xxiij. Die de goede veruolgen beide dachen nacht
Ozee.iij.k

Het wert veruult ic antwoorde der vragen Esaie.xxiiij.
Na dz tcruce droech cristū de vruchtbaerste dracht
Werden meest prophetiē in sijn bruyt oolbracht.

Leest apocalipsis bouen en beneden Apoca.
Ghi vint geprophetеert te veel steden
Hoe christus bruyt soude werden bestreden
Duer menich liden
Dit is in haer/veruult in tiden voorleden
En noch werdet veruult opten dach van heden
Siet kerstenrijc is vādē torcken betreden
Wie sal hem verbliden
Den wijngaert des heeren wert sonder v̄mijdē Canti.ij.
Vanden loosen vossen/bedoruen verslonden
Het sijn nu de periculose tijden i.timo.iiij.
Daer paulus af scrijft als sijn scriften oorconden ij.Timo.iij.

[170]

ij.petri.iij. De wachters des volcx ſijn ſtomme honden
Eſaie.lvi. De ſcapen werden om haer wolle verpacht
Ezec.xxxiiij. Dit verhingt god om der onderſaten ſonden
Ozee.xiij. En nachtus doot alder ſalichſt geacht
Ezechi.iij. Werden meeſt prophecie in ſijn bruipt volbracht.

Hiere.ij. Hieremias ſchrijft met ſoeter talen
Mar.xvij. Hoe dees brupt van haren bruidegom ſou dwalē
Luce.xij. Hoecken aen creaturen die moeten ſalen
Haer conſolatie
mat.xi: De bruidegom gewont metter minnen ſtralen
Hie.ij.v.ij. Hoept/keert weder/keert weder ſonder dralē
Johe.ij. En om dat hi ſijn brupt tot hem ſoude halen
Eſaie.xxxij. Duer ſijn gratie
Luce.xij. Comen in plagen/twiſt murmuratie
Mat.xxiij. Oorloge/dier tijt/en peſtilentie
Luce.xxi.

Ketterie/waer duer de goede natie — i.corin.xi.
Wert openbaer na paulus sententie
Dus doet de brudegom sijn diligentie
Om sijn bruyt te treckene wt der sonden gracht
Ic stelle hier inne vaste credentie
Na dat crist? aent cruce hinc dorstich versmacht
Werden meest prophetiē in sijn bruyt volbracht

Prince.

Sinte peeters sceepken mach wel wat hinckē — Mat.viij.
Tes geprophet eert/mair tē sal niet v̄drinckē — Luce.viij.
Darcke wert verheuen/wilt hier op dincken — Joan.x.
In grooten tempeeste — Gene.vij.
Torcken en ketters/die voor gode stincken — Apo.iij.
Wanen Christus bruyt de kercke crincken

[172]

Maer si makense scoone/die woorden clincken
En dit is dmeeste
Joan.xiiij. Si wert geregeert vanden heiligen geeste
Esaie. xxviij. Christus heeft belooft dat hi haer sal croonen
Apo.ij. In syon hier bouen/daer dlam hout syn feeste
Apoca.vij. Dit is veruult inden santen die daer woonen
xiiij xv. Twert dagelicx veruult in goede persoonen
Hebr.c.xi. Die van haren meleden dair werden verwacht
Psal.c.xli. Siet na christus doot en laet v niet hooren
Werden meest prophetiē in syn bruyt volbracht.

Meer suer dan soets

Wijſ oft mã/wie conſte can/vã rethoriſken
Faultẽ noteert/is geſaelleert/in dit boec
Der cõſtẽ aert/gheuuaert/laet coẽlic blikẽ (per
Maer die geẽ beſeet/daer af en weet/ſo cloet/nz
Dat hi doe/af oft toe/int leſen oft ſcriuen
Laet ſoot ſtaet/duncket v quaet/laet deuuen

Ghepint Tantwerpen op dye Camer-
poort bugghe. Inden schilt van
Artoys. Bi mp Jacob van
Liesueit. Int iaer ons
heerē. M.cccc.
xxviij.dē.ix.
dach in
oost
maē

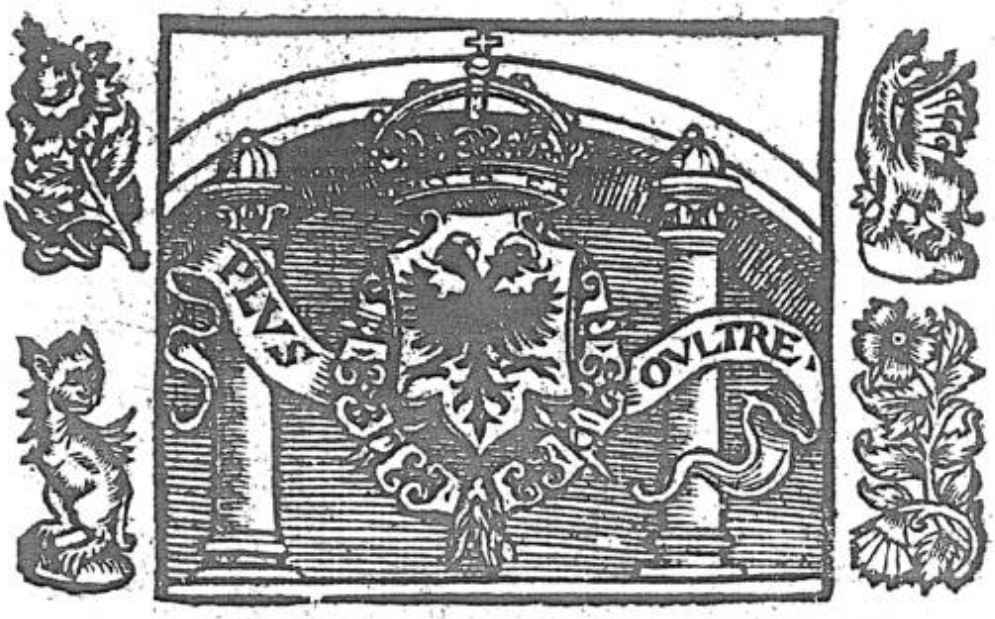
PLVS
OVLTRE

[176]